

أخبار في حقوق الرجال

پیش از خواندن این جزوه، توجه به نکات ذیل ضروری است:

۱. گزینش احادیث بر اساس ذوق شخصی بوده است و قوانین اصول مورد توجه نبوده و فحص از مخصّص و معارض و مانند آن که در استنباط فقهی ضروری است، انجام نگرفته است.
۲. در بعضی موارد که روایات متعدّد ظاهری مشابه داشته‌اند، تنها به ذکر یکی بسنده شده است.
۳. هیچ سندی بر اساس قوانین علم رجال مورد مذاقّه قرار نگرفته و صحّت سند احادیث در هیچ مورد تأیید یا تکذیب نشده است، تنها از نرم‌افزار نورالدراية ضعف و قوت سند نقل قول شده است.
۴. در ترجمه احادیث سعی بر حفظ امانت بوده است، ولی القای فهمی ساده از فحوای حدیث نیز مورد توجه قرار داشته، لذا از ترجمه تحت‌اللفظی، علمی و دقیق که فهم معنا را دشوار می‌نماید، اجتناب شده است.
۵. با توجه به موارد فوق، آنچه در این جزوه آمده به عنوان استنباط فقهی یا فتوای شرعی نبوده و متضمّن هیچ حکمی نیست و تنها برای آشنایی ذکر شده است.

گزینش احادیث و ترجمه:

حجة الاسلام سید مهدی موسوی موشح

خرداد ۱۳۸۶

۱ - وَ شَكَرَ رَجُلٌ مِنْ أَصْحَابِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَنْ نِسَاءِهِ فَقَالَ يَا مَعْشَرَ النَّاسِ لَا تُطِيعُوا النِّسَاءَ عَلَيَّ حَالٍ وَلَا تَأْمَنُوهُنَّ عَلَيَّ مَالٍ وَلَا تَذَرُوهُنَّ يُدَبِّرْنَ أَمْرَ الْعِيَالِ فَإِنَّهُنَّ إِنْ تَرَكْنَ وَ مَا أَرَدْنَ أَوْرَدْنَ الْمَهَالِكَ وَ عَدَوْنَ أَمْرَ الْمَالِكِ فَإِنَّا وَجَدْنَاهُنَّ لَا وَرَعَ لَهُنَّ عِنْدَ حَاجَتِهِنَّ وَ لَا صَبْرَ لَهُنَّ عِنْدَ شَهْوَتِهِنَّ الْبَدْحُ لَهُنَّ لَازِمٌ وَ إِنْ كَبِرْنَ وَ الْعُجْبُ لَهُنَّ لَاحِقٌ وَ إِنْ عَجَزْنَ لَا يَشْكُرْنَ الْكَثِيرَ إِذَا مُنِعْنَ الْقَلِيلَ يَنْسِينَ الْخَيْرَ وَ يَحْفَظْنَ الشَّرَّ يَتَهَاوَيْنَ بِالْبُهْتَانِ وَ يَتَمَادَيْنَ فِي الطُّغْيَانِ وَ يَتَصَدَّقْنَ لِلشَّيْطَانِ فَدَارُوهُنَّ عَلَيَّ كُلِّ حَالٍ وَ أَحْسِنُوا لَهُنَّ الْمَقَالَ لَعَلَّهُنَّ يُحْسِنَنَّ الْفَعَالَ

مردی از یاران امیرالمؤمنین (ع) از زناش شکایت کرد، حضرت قیام کردند و به صورت خطابه چنین گفتند: «ای مردم! در هیچ حالی از زنان اطاعت نکنید که با امر مالک [خدا] دشمنی می کنند، ما زنان را این گونه یافتم که ۱ هنگام نیازشان هیچ پرهیزی ندارند و ۲ هنگام شهوتشان هیچ صبری ندارند، ۳ تفاخر همیشه با آنهاست، حتی اگر بزرگ شوند و ۴ غرور همراهشان است، حتی اگر پیر شوند، ۵ اگر از اندکی منع شوند، از [نعمت‌های] کثیر شکر گذاری نمی کنند، ۶ خوبی را فراموش می کنند و بدی‌ها را [در خاطر] حفظ می کنند، ۷ با تهمت زدن [در هلاکت] سقوط می کنند و ۸ در طغیان کردن [نافرمانی] لجاجت می کنند و ۹ به شیطان رو می کنند، پس در هر حالی با آنها مدارا کنید و سخن گفتن را با آنها نیکو نمایید، شاید که عملشان را نیکو نمایند!»

منابع: - من لایحضره الفقیه، ج ۳، ص ۵۵۴، ح ۴۹۰۰ - بحار الأنوار، ج ۱۰، ص ۲۲۳، ح ۱ - وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۱۸۰، ح ۲۵۳۶۷ - الأُمالی للصدوق، ص ۲۰۶، ح ۶ - روضة الواعظین، ج ۲، ص ۳۸۰ - علل الشرائع، ج ۲، ص ۵۱۲، ح ۱ - مکارم الأخلاق، ص ۲۳۰

ارزیابی سند: ضعیف، مرفوع

۲ - عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ بْنِ خَالِدٍ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عِيسَى عَنْ ابْنِ مُسْكَانٍ رَفَعَهُ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ نَزَعَ الشَّهْوَةَ مِنْ نِسَاءِ بَنِي هَاشِمٍ وَ جَعَلَهَا فِي رِجَالِهِمْ وَ كَذَلِكَ فَعَلَ بِشِيعَتِهِمْ وَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ نَزَعَ الشَّهْوَةَ مِنْ رِجَالِ بَنِي أُمَيَّةٍ وَ جَعَلَهَا فِي نِسَائِهِمْ وَ كَذَلِكَ فَعَلَ بِشِيعَتِهِمْ

امام صادق (ع) فرمود: «خداوند شهوت را از زنان بی‌هاشم جدا کرد و در مردان بنی‌هاشم قرار داد و با شیعیان ایشان نیز به همین نحو عمل کرد و خداوند شهوت را از مردان بنی‌امیه جدا کرد و در زنان ایشان قرار داد و با پیروانشان نیز این گونه عمل کرد!»

منابع: - الکافی، ج ۵، ص ۵۶۴، ح ۳۵ - بحار الأنوار، ج ۳۱، ص ۵۳۲، ح ۳۷

ارزیابی سند: ضعیف، مرفوع

۳ - مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ عَنْ إِبرَاهِيمَ بْنِ إِسْحَاقَ الْأَحْمَرِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حَمَّادٍ عَنْ خَطَّابِ بْنِ سَلَمَةَ قَالَ كَانَتْ عِنْدِي امْرَأَةٌ تَصِفُ هَذَا الْأَمْرَ وَ كَانَ أَبُوهَا كَذَلِكَ وَ كَانَتْ سَيِّئَةَ الْخُلُقِ فَكُنْتُ أَكْرَهُ طَلَاقَهَا لِمَعْرِفَتِي بِإِيمَانِهَا وَ إِيْمَانِ أَبِيهَا فَلَقِيتُ أَبَا الْحَسَنِ مُوسَى ع وَ أَنَا أُرِيدُ أَنْ أَسْأَلَهُ عَنْ طَلَاقِهَا فَقُلْتُ جُعِلْتُ فِدَاكَ إِنْ لِي إِلَيْكَ حَاجَةٌ فَتَأَذَّنْ لِي أَنْ أَسْأَلَكَ عَنْهَا فَقَالَ أَتُبْنِي غَدًا صَلَاةَ الظُّهْرِ قَالَ فَلَمَّا صَلَّيْتُ الظُّهْرَ أَتَيْتُهُ فَوَجَدْتُهُ قَدْ صَلَّى وَ جَلَسَ فَدَخَلْتُ عَلَيْهِ وَ جَلَسْتُ بَيْنَ يَدَيْهِ فَأَبْتَدَأَنِي فَقَالَ يَا خَطَّابُ كَانَ أَبِي زَوْجَنِي ابْنَةً عَمٍّ لِي وَ كَانَتْ سَيِّئَةَ الْخُلُقِ وَ كَانَ أَبِي رَبِّمَا أَعْلَقَ عَلَيَّ وَ عَلَيْهَا الْبَابُ رَجَاءً أَنْ أَلْقَاهَا فَاتَّسَلَقُ الْحَائِطَ وَ أَهْرَبُ مِنْهَا فَلَمَّا مَاتَ أَبِي طَلَّقْتُهَا فَقُلْتُ اللَّهُ أَكْبَرُ أَجَابَنِي وَ اللَّهُ عَنْ حَاجَتِي مِنْ غَيْرِ مَسْأَلَةٍ

خطاب بن سلمه [یکی از یاران امام موسی کاظم (ع)] گفت: زنی داشتم با صفتی که پدرش نیز همان خصلت را داشت، بد اخلاق بود، اما مایل نبودم طلاقش دهم، زیرا از ایمان او و ایمان پدرش آگاهی داشتم، امام موسی کاظم (ع) را ملاقات کردم و قصد داشتم درباره طلاق آن زن از او بپرسم، گفتم: فدای شما شوم، نیازی به شما دارم، اجازه می‌دهید از شما بپرسم؟ فرمود: «فردا هنگام نماز ظهر بیا!» نماز ظهر را که خواندم، آمدم و او را در یافتم که نماز خواند و نشست، به نزدش رفتم و در کنارش نشستم و سخن آغاز کردم. فرمود: «ای خطاب! پدرم دختر عمویم را به عقد من درآورد که بد اخلاق بود، [به حدی که] چه بسا اگر پدرم در برابر روی من و او می‌یست به این امید که با او وصلت نمایم، از دیوار بالا رفته و از آن زن می‌گریختم! هنگامی که پدرم فوت کرد، آن زن را طلاق دادم!» گفتم: الله اکبر! به خدا قسم بدون این که سؤالم را بپرسم به من پاسخ داد!

منابع: - الکافی، ج ۶، ص ۵۵، ح ۲ - وسائل الشیعة، ج ۲۲، ص ۱۰، ح ۲۷۸۸۵

ارزیابی سند: صحیح، مسند

۴ - أَحْمَدُ بْنُ مِهْرَانَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ عَمْرِ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ عَنْ خَطَّابِ بْنِ سَلَمَةَ قَالَ دَخَلْتُ عَلَيْهِ يَغْنَى أَبُو الْحَسَنِ مُوسَى ع وَ أَنَا أُرِيدُ أَنْ أَشْكُوَ إِلَيْهِ مَا أَتَنِي مِنْ امْرَأَتِي مِنْ سُوءِ خُلُقِهَا فَأَبْتَدَأَنِي فَقَالَ إِنَّ أَبِي كَانَ زَوْجَنِي مَرَّةً امْرَأَةً سَيِّئَةَ الْخُلُقِ فَشَكَوْتُ ذَلِكَ إِلَيْهِ فَقَالَ لِي مَا يَمْنَعُكَ مِنْ فِرَاقِهَا قَدْ جَعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَيْكَ فَقُلْتُ فِيمَا بَيْنِي وَ بَيْنَ نَفْسِي قَدْ فَرَجَتْ عَنِّي

خطاب بن سلمه گفت: به نزد امام موسی کاظم (ع) رفتم و می‌خواستم از بد اخلاقی زنم شکایت کنم، تا سخن آغاز کردم، ایشان فرمود: «پدرم یک‌بار زن بد اخلاقی را به عقدم در آورد، به نزدش شکایت کردم، [پدرم] گفت: چه مانعی برای ترک کردن او داری و حال این که خداوند آن را به تو واگذار کرده است؟» با خود گفتم: [ای امام! سختی را] از من گشودی.

منابع: -الکافی، ج ۶، ص ۵۵، ح ۳ -وسائل الشیعة، ج ۲۲، ص ۱۰، ح ۲۷۸۸۶

ارزیابی سند: ضعیف، مسند

۵ - وَقَالَ الصَّادِقُ ع خَيْرُ نِسَائِكُمُ التِّي إِنْ أُعْطِيَتْ شُكْرًا وَ إِنْ مَنَعَتْ رِضَا

امام صادق (ع) فرمود: «بهترین زنان شما آنان هستند که ❶ وقتی چیزی به ایشان می‌بخشید، سپاس می‌گذارند و ❷ هر وقت آنان را از چیزی منع می‌کنید، به آن راضی می‌شوند»

منابع: -بحار الأنوار، ج ۱۰۰، ص ۲۳۹، ح ۴۶ -مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۱۶۱، ح ۱۶۳۷۹

ارزیابی سند: مستدرک به نقل از جعفریات ذکر کرده و در جعفریات مشابه آن اینچنین آمده: خیر نسانکم العفیفه الغلمه العفیفه فی فرجها غلمه علی زوجها (الغلمه: پشهوت)

۶ - مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ بِإِسْنَادِهِ عَنْ يَعْقُوبَ بْنِ يَزِيدَ عَنْ الْحُسَيْنِ بْنِ بَشَّارٍ الْوَاسِطِيِّ قَالَ كَتَبْتُ إِلَى أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا ع أَنْ لِي قَرَابَةً قَدْ خَطَبَ إِلَيَّ وَ فِي خُلُقِهِ سُوءٌ قَالَ لَا تُزَوِّجْهُ إِنْ كَانَ سَيِّئَ الْخُلُقِ

حسین بن بشار گفت: نامه‌ای به امام رضا (ع) نوشتم [با این مضمون] که یک نفر [زنی] از اقوام به من پیشنهاد ازدواج داده است، در حالی که اخلاق بدی دارد. [امام] فرمود: «اگر بد اخلاق است، با او ازدواج نکن!»

منابع: -وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۸۱، ح ۲۵۰۸۶ -الکافی، ج ۵، ص ۵۶۳، ح ۳۰ (بدل: خُطِبَ إِلَيَّ وَ فِي خُلُقِهِ شَيْءٌ) -من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۴۰۹، ح ۴۴۲۸ (بدل: بدل:

قَدْ خُطِبَ إِلَيَّ ابْنَتِي) -بحار الأنوار، ج ۱۰۰، ص ۲۳۴، ح ۱۷ (بدل: خطب إلى ابنتي) -مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۱۹۲، ح ۱۶۴۸۰ -مکارم الأخلاق، ص ۲۰۳

ارزیابی سند: صحیح، مسند

۷ - مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ عَنْ الْعَلَاءِ بْنِ رَزِينَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَحَدِهِمَا قَالَ قَالَ سَأَلْتُهُ عَنِ الرَّجُلِ يُطَلِّقُ امْرَأَتَهُ وَ هُوَ غَائِبٌ قَالَ يَجُوزُ طَلَاقُهُ عَلَى كُلِّ حَالٍ وَ تَعَدُّ امْرَأَتُهُ مِنْ يَوْمٍ طَلَّقَهَا

محمد بن مسلم گفت: از یکی از دو امام معصوم (ع) درباره مردی پرسیدم که زنش را به صورت غایبی طلاق می‌دهد، [امام] فرمود: «طلاق آن مرد در هر حالی جایز است و زن او از روزی که آن مرد طلاقش داده است، عده نگاه می‌دارد».

منابع: -الکافی، ج ۶، ص ۸۰، ح ۷ -تهذیب الأحکام، ج ۸، ص ۶۰، ح ۱۱۴ -الإستبصار، ج ۳، ص ۲۹۴، ح ۱ -وسائل الشیعة، ج ۲۲، ص ۵۶، ح ۲۸۰۰۸ -عوالی اللآلی، ج ۲،

ص ۲۷۸، ح ۴ -عوالی اللآلی، ج ۳، ص ۳۷۳، ح ۱۰

ارزیابی سند: صحیح، مسند

۸ - عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ الْحَسَنِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَسَنِ بْنِ رِبَاطٍ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْمَكَارِيِّ عَنْ أَبِي بصيرٍ قَالَ قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع الرَّجُلُ يُطَلِّقُ امْرَأَتَهُ وَ هُوَ غَائِبٌ فَيَعْلَمُ أَنَّهُ يَوْمَ طَلَّقَهَا كَانَتْ طَامِئًا قَالَ يَجُوزُ

ابی بصیر گفت: به امام صادق (ع) گفتم: مردی زنش را طلاق به صورت غایبی طلاق داد، در حالی که می‌دانست در روز طلاق، آن زن حائض است، [امام] فرمود: «[طلاق]

منابع: -تهذیب الأحکام، ج ۸، ص ۶۲، ح ۱۲۰ -الإستبصار، ج ۳، ص ۲۹۴، ح ۳ -وسائل الشیعة، ج ۲۲، ص ۵۷، ح ۲۸۰۱۳

ارزیابی سند: -ضعیف، مسند

۹ - عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ بَزِيعٍ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ بَشِيرٍ عَنْ يَحْيَى بْنِ أَبِي الْعَلَاءِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ إِنَّ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ ع طَلَّقَ خَمْسِينَ امْرَأَةً فَقَامَ عَلَى ع بِالْكُوفَةِ فَقَالَ يَا مَعَاشِرَ أَهْلِ الْكُوفَةِ لَا تُنْكِحُوا الْحَسَنَ فَإِنَّهُ رَجُلٌ مُطَلَّقٌ فَقَامَ إِلَيْهِ رَجُلٌ فَقَالَ بَلَى وَاللَّهِ لَنُنْكِحَنَّهَ فَإِنَّهُ ابْنُ رَسُولِ اللَّهِ ص وَابْنُ فَاطِمَةَ ع فَإِنْ أُعْجِبْتَهُ أُمْسَكَ وَإِنْ كَرِهَ طَلَّقَ

امام صادق (ع) فرمود: «حسن بن علی (ع) پنجاه زن را طلاق داد، پس علی (ع) در کوفه قیام کرد و گفت: ای اهالی کوفه، به حسن زن ندهید! او مردی است که بسیار طلاق می دهد. مردی بلند شد و گفت: بله، ولی به خدا قسم که به او زن می دهیم، زیرا پسر رسول خدا (ص) و فاطمه (س) است، اگر آن زن او [حسن] را به شگفتی آورد، آن زن را نگاه دارد و اگر بدش آمد طلاق دهد».

منابع: -الکافی، ج ۶، ص ۵۶، ح ۵ -بحار الأنوار، ج ۴۴، ص ۱۷۲، ح ۷ -وسائل الشیعة، ج ۲۱، ص ۳۱۳، ح ۲۷۱۶۷ بدل: (الی: خَمْسِينَ امْرَأَةً) -وسائل الشیعة، ج ۲۲، ص ۹، ح ۲۷۸۸۳ -وسائل الشیعة، ج ۲۲، ص ۱۲، ح ۲۷۸۹۰

ارزیابی سند: -صحیح، مسند

۱۰ - حُمَيْدُ بْنُ زِيَادٍ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدٍ بْنِ سَمَاعَةَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ زِيَادٍ بْنِ عِيسَى عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ إِنَّ عَلِيًّا قَالَ وَهُوَ عَلِيٌّ الْمُنْبَرِّ لَا تُزَوِّجُوا الْحَسَنَ فَإِنَّهُ رَجُلٌ مُطَلَّقٌ فَقَامَ رَجُلٌ مِنْ هَمْدَانَ فَقَالَ بَلَى وَاللَّهِ لَنُزَوِّجَنَّهُ وَهُوَ ابْنُ رَسُولِ اللَّهِ ص وَابْنُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ع فَإِنْ شَاءَ أُمْسَكَ وَإِنْ شَاءَ طَلَّقَ

امام صادق (ع) فرمود: «علی بر منبر گفت: به حسن زن ندهید که او مردی است که بسیار طلاق می دهد، مردی از قبیله همدان برخاست و گفت: بله، ولی به خدا قسم که به او زن می دهیم، او پسر رسول خدا (ص) و امیرالمؤمنین (ع) است، اگر خواست نگاه دارد و اگر خواست طلاق دهد».

منابع: -الکافی، ج ۶، ص ۵۶، ح ۴ -بحار الأنوار، ج ۴۴، ص ۱۷۲، ح ۶ -وسائل الشیعة، ج ۲۲، ص ۱۲، ح ۲۷۸۸۹

ارزیابی سند: -موثق، مسند

۱۱ - عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّوْفَلِيِّ عَنِ السَّكُونِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص أَيُّمَا امْرَأَةٍ خَرَجَتْ مِنْ بَيْتِهَا بِغَيْرِ إِذْنِ زَوْجِهَا فَلَا نَفَقَةَ لَهَا حَتَّى تَرْجِعَ

امام صادق (ع) فرمود: «رسول خدا (ص) گفت: هرگاه زنی بدون اجازه شوهرش از خانه اش خارج شود، نفقه ندارد تا باز گردد».

منابع: -الکافی، ج ۵، ص ۵۱۴، ح ۵ -تهذیب الأحکام، ج ۷، ص ۳۵۲، ح ۶۷ -من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۴۳۹، ح ۴۵۲۰ -وسائل الشیعة، ج ۲۱، ص ۱۱۶، ح ۲۶۶۶۹ -وسائل الشیعة، ج ۲۱، ص ۵۱۷، ح ۲۷۷۳۲ -مستدرک الوسائل، ج ۱۵، ص ۲۱۹، ح ۱۸۰۴۸ بدل: (بدل: إِنْ امْرَأَةٌ خَرَجَتْ) -الجعفریات، ص ۱۰۸ بدل: (بدل: إِنْ امْرَأَةٌ خَرَجَتْ) -دعائم الإسلام، ج ۲، ص ۲۵۵، ح ۹۷۳ -مکارم الأخلاق، ص ۲۱۵

ارزیابی سند: -موثق، مسند

۱۲ - عَلَيَّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ ابْنِ أَبِي عَمِيرٍ عَنْ حَمَّادٍ عَنِ الْحَلْبِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ لَا يَنْبَغِي لِلْمُطَلَّقة أَنْ تَخْرُجَ إِلَّا بِإِذْنِ زَوْجِهَا حَتَّى تَنْقُضِيَ عِدَّتَهَا ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ أَوْ ثَلَاثَةَ أَشْهُرٍ إِنْ لَمْ تَحِضْ

امام صادق (ع) فرمود: «جائز نیست زن مطلقه بدون اجازه شوهرش خارج شود، تا عده‌اش پایان یابد؛ سه حیض یا اگر حیض نمی‌شود، سه ماه»

منابع: - الکافی، ج ۶، ص ۸۹، ح ۱ - الکافی، ج ۶، ص ۹۱، ح ۱۱ بدل: (عَنْ أَبِي الْعَبَّاسِ) - تهذيب الأحكام، ج ۸، ص ۱۱۶، ح ۱ - تهذيب الأحكام، ج ۸، ص ۱۳۰، ح ۴۸ - الإستبصار، ج ۳، ص ۳۳۳، ح ۱ - وسائل الشیعة، ج ۲۲، ص ۱۹۸، ح ۲۸۳۷۵ - وسائل الشیعة، ج ۲۲، ص ۲۱۲، ح ۲۸۴۱۴ - وسائل الشیعة، ج ۲۲، ص ۲۱۴، ح ۲۸۴۲۰ بدل: (عَنْ أَبِي الْعَبَّاسِ)

ارزیابی سند: صحیح، مسند

۱۳ - وَقَالَ ع أَيُّمَا امْرَأَةٍ وَضَعْتَ ثَوْبَهَا فِي غَيْرِ مَنْزِلِ زَوْجِهَا أَوْ بَغَيْرِ إِذْنِهِ لَمْ تَزَلْ فِي لَعْنَةِ اللَّهِ إِلَيَّ أَنْ تَرْجِعَ إِلَيَّ بَيْتَهَا

امام صادق (ع) فرمود: «هر زنی لباسش را در غیر منزل شوهرش یا بدون اجازه او [چه شوهر اجازه خروج از خانه داده باشد و چه نداده باشد] بیرون آورد، پیوسته مشمول لعن خداست تا آن‌که به خانه‌اش بازگردد».

منابع: - من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۴۴۰، ح ۴۵۲۳ - مکارم الأخلاق، ص ۲۱۵

ارزیابی سند: ضعیف، مرفوع

۱۴ - قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ مُوسَى بْنِ بَابُوَيْهِ الْقُمِيُّ الْفَقِيهُ نَزِيلُ الرَّيِّ مُصَنَّفُ هَذَا الْكِتَابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَأَرْضَاهُ رَوَى عَنْ شُعَيْبِ بْنِ وَاقِدٍ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ زَيْدٍ عَنِ الصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ آبَائِهِ عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ع قَالَ نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ص... وَنَهَى أَنْ تَخْرُجَ الْمَرْأَةُ مِنْ بَيْتِهَا بِغَيْرِ إِذْنِ زَوْجِهَا فَإِنْ خَرَجَتْ لَعْنَهَا كُلُّ مَلِكٍ فِي السَّمَاءِ وَ كُلُّ شَيْءٍ تَمَرُّ عَلَيْهِ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ حَتَّى تَرْجِعَ إِلَيَّ بَيْتَهَا وَ نَهَى أَنْ تَتَرَتَّبَ لِعَمِيرٍ زَوْجِهَا فَإِنْ فَعَلَتْ كَانَ حَقًّا عَلَيَّ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ يُخْرِقَهَا بِالنَّارِ...

امام صادق (ع) از پدرانش نقل کرد که حضرت علی (ع) فرمود: «رسول خدا (ص) نهی فرمود از این که ۱ زن بدون اجازه شوهرش از خانه‌اش خارج شود که اگر خارج شد، هر فرشته‌ای که در آسمان است و هر چیزی که آن زن از کنارش مرور می‌کند از جن و انس، او را لعن می‌کنند، تا به خانه‌اش بازگردد و نهی فرمود از این که ۲ زن برای غیر شوهرش خود را زینت نماید [اعم از مرد و زن، تفاوتی در غیر شوهر بین زن و مرد ذکر نشده است] که اگر این کار را انجام دهد، خداوند حق دارد که او را به آتش بسوزاند».

منابع: - من لا یحضره الفقیه، ج ۴، ص ۴۹۶۸ - بحار الأنوار، ج ۷۳، ص ۳۲۸، ح ۱ - بحار الأنوار، ج ۱۰۰، ص ۲۴۳، ح ۱۳ - وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۱۶۱، ح ۲۵۳۱۰ - وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۲۱۱، ح ۲۵۴۵۵ - الأمانی للصدوق، ص ۴۲۲، ح ۱ - مجموعة ورام، ج ۲، ص ۲۵۶ - مکارم الأخلاق، ص ۲۲۴

ارزیابی سند: ضعیف، مسند

۱۵ - ل، [الخصال] فیما أوصی به النبی ص علیا یا علی لیس علی النساء جمعة و لا جماعة و لا أذان و لا إقامة و لا عیادة المریض و لا اتباع جنازة و لا هرولة بین الصفا و المروة و لا استلام الحجر و لا حلق و لا تولی القضاء و لا تستشار و لا تذبح إلا عند الضرورة و لا تجهر بالتلبیة و لا تقیم عند قبر و لا تسمع الخطبة و لا تتولی التزویج و لا تخرج من بیت زوجها إلا بإذنه فإن خرجت بغیر إذنه لعنها الله و جبرئیل و میکائیل و لا تعطی من بیت زوجها شیئا إلا بإذنه و لا تبیت و زوجها علیها ساخط و إن کان ظالما لها

رسول خدا (ص) به علی (ع) وصیت فرمود: «ای علی! بر زنان ۱ نماز جمعه، ۲ نماز جماعت، ۳ اذان و ۴ اقامه، ۵ عیادت مریض، ۶ تشییع جنازه، ۷ دودن بین صفا و مروه، ۸ لمس کردن حجرالاسود و ۹ تراشیدن موی سر [بعد از حج] واجب نیست. [زن] ۱ متولی قضاوت نمی‌شود، ۲ مشورت نمی‌دهد و ۳ حیوانات را [ذبح نمی‌کند، مگر در هنگام ضرورت. [زن در حج] ۴ لبیک را با صدای بلند نمی‌گوید، ۵ در کنار قبر نمی‌ماند، ۶ خطبه [در پای منبر] را نمی‌شنود، ۷ متولی ازدواج نمی‌شود و ۸ بدون اجازه شوهرش از خانه شوهرش خارج نمی‌شود که اگر بدون اجازه او خارج شد، خداوند و جبرئیل و میکائیل او را لعن می‌کنند، ۹ چیزی از خانه شوهرش [به کسی] بخشش نمی‌کند، مگر با اجازه او و ۱۰ در حالی که شوهرش از او راضی نیست [بر او غضبناک است] نمی‌خواهد [در شب بیتوته نمی‌کند، یعنی به خواب شبانه نمی‌رود]، حتی اگر شوهر ظالم بر او باشد».

منابع: بحار الأنوار، ج ۱۰، ص ۲۵۷، ح ۲ - بحار الأنوار، ج ۷۲، ص ۹۸، ح ۶ بدل: (لا جماعة إلى قوله ولا تستشار) - بحار الأنوار، ج ۷۴، ص ۵۳ - بحار الأنوار، ج ۷۸،

ص ۲۱۵، ح ۴ بدل: (الی: لا تباع جنازة ولا تقيم عند قبر) - بحار الأنوار، ج ۷۹، ص ۷۹، ح ۱۴ بدل: (الی: لا تباع جنازة ولا تقيم عند قبر) - بحار الأنوار، ج ۸۱، ص ۱۱۵، ح ۹ بدل: (الی: لا جماعة ولا أذان ولا إقامة) - بحار الأنوار، ج ۸۵، ص ۱۲۶، ح ۳ بدل: (الی: لا جماعة ولا أذان ولا إقامة) - بحار الأنوار، ج ۸۶، ص ۲۱۵، ح ۵۸ بدل: (الی: لا تخرج من بيت زوجها إلا بإذنه الخبر) - من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص ۳۶۴ - وسائل الشیعة، ج ۸، ص ۳۳۴، ح ۱۰۸۲۸ - وسائل الشیعة، ج ۱۳، ص ۳۳۰، ح ۱۷۸۷۰ - وسائل الشیعة، ج ۱۴، ص ۲۲۷، ح ۱۹۰۵۵ - وسائل الشیعة، ج ۱۳، ص ۵۰۳، ح ۱۸۳۱۴ - وسائل الشیعة، ج ۷، ص ۲۹۶، ح ۹۳۸۵ بدل: (الی: لا تسمع الخطبة) - وسائل الشیعة، ج ۱۷، ص ۲۷۱، ح ۲۲۴۹۷ - وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۲۱۲، ح ۲۵۴۵۶ - وسائل الشیعة، ج ۱۲، ص ۳۸۰، ح ۱۶۵۶۳ - مستدرک الوسائل، ج ۴، ص ۳۴، ح ۴۱۱۶ - الخصال، ج ۲، ص ۵۱۱، ح ۲

ارزیابی سند: ضعیف، مسند

۱۶ - ل، [الخصال] القطان عن السکری عن الجوهری عن جعفر بن محمد بن عمار عن أبيه عن جابر الجعفی قال سمعت أبا جعفر یقول لیس علی النساء أذان و لا إقامة و لا جمعة و لا جماعة و لا عیادة المریض و لا اتباع الجنابة و لا إجهار بالتلبیة و لا الهرولة بین الصفا و المروة و لا استلام الحجر الأسود و لا دخول الکعبة و لا الحلق إنما یقصرن من شعورهن و لا تولی المرأة القضاء و لا تولی الإمارة و لا تستشار و لا تذبح إلا من الاضطرار و تبدأ فی الوضوء بباطن الذراع و الرجل بظاهره و لا تمسح کما یمسح الرجال بل علیها أن تلقی الخمار عن موضع مسح رأسها فی صلاة الغداة و المغرب و تمسح علیه و فی سائر الصلوات تدخل إصبعها و تمسح علی رأسها من غیر أن تلقی عنها خمارها و إذا قامت فی صلاتها ضمت رجلیها و وضعت یدیه علی صدرها و تضع یدیه فی رکوعها علی فخذیه و تجلس إذا أرادت السجود و سجدت لاطئة بالأرض و إذا رفعت رأسها من السجود جلست ثم نهضت إلی القیام و إذا قعدت للتشهد رفعت رجلیها و ضمت فخذیه

جابر گفت: شنیدم امام محمد باقر (ع) می فرماید: «بر زنان ۱ اذان، ۲ اقامه، ۳ نماز جمعه، ۴ نماز جماعت، ۵ عیادت مریض، ۶ تشیع جنازه، ۷ بلند گفتن لیبیک [در حج]، ۸ دودیدن بین صفا و مروه، ۹ لمس حجرالاسود، ۱۰ داخل شدن به کعبه، ۱۱ تراشیدن سر [پس از حج] واجب نیست، تنها موی خود را کوتاه می کنند. ۲۱ زن متولی قضاوت نمی شود، ۳۱ متولی فرمانداری [امر و نهی] نمی شود، ۴۱ مشاوره نمی دهد، ۱۵ [حیوانات را] ذبح نمی کند، مگر در حالت اضطرار، ۱۶ در هنگام وضو از داخل آرنج شروع می کند، در حالی که مرد از خارج آرنج، ۱۷ مانند مردان مسح نمی کشد، بلکه بر زن واجب است هنگام نماز صبح و مغرب، پوشش سر را بردارد و سر را مسح کند و در سایر نمازها، انگشتان را داخل پوشش نماید و بدون برداشتن پوشش، سر را مسح نماید، ۱۸ هنگام اقامه نماز، پاها را جفت نماید [پاها را به هم بچسباند، تا فاصله آنها رؤیت نشود]، ۱۹ [هنگام ایستادن در نماز] دستها را بر سینه اش گذارد [به گونه ای که برجستگی سینه پیدا نباشد]، ۲۰ هنگام رکوعش دستها را بر رانهایش گذارد [یعنی نباید آنقدر خم شود که دستها به زانو برسد، تا پشتش به نظر نیاید]، ۲۱ هنگامی که قصد سجده کرد، بنشیند [یعنی ابتدا دو زانو بنشیند و سپس به سجده رود، نه این که یک باره از قیام به سجده رود، تا پشتش به نظر نیاید]، ۲۲ هنگام سجده به زمین بچسبد [یعنی مانند مرد، اندامش از زمین فاصله نداشته باشد، بازوها، سینه و پشت بدن را تا می تواند به زمین نزدیک نماید، تا اندامش ظاهر نشود]، ۳۲ هنگام بلند کردن سرش از سجده، ابتدا بنشیند و سپس به قیام اقدام نماید [از سجده نباید قیام کند، ابتدا دو زانو می نشیند و سپس به صورت عمومی بلند می شود] و ۴۲ هنگامی که برای تشهد می نشیند، پاها را بلند می کند و رانها را به هم می چسباند [به نظر می رسد منظور این است که دو زانو آن چنان می نشیند که پاها از هم فاصله نگیرند و رانها بر روی پاها و نه میان آنها، به هم متصل قرار گیرند، یعنی رها و آزاد ننشیند که رانها از هم دور شوند]»

و إذا سبحت عقدت علی الأنامل لأنهن مسئولات و إذا كانت لها إلی الله حاجة صعدت فوق بیتها و صلت و کشف رأسها إلی السماء فإنها إذا فعلت ذلک استجاب الله لها و لم یخیبها و لیس علیها غسل الجمعة فی السفر و لا یجوز لها ترکه فی الحضر و لا تجوز شهادة النساء فی شیء من الحدود و لا یجوز شهادتهن فی الطلاق و لا فی رؤية الهلال و یجوز شهادتهن فیما لا یحل للرجل النظر له و لیس للنساء من سروات الطريق شیء و لهن جنبته و لا یجوز لهن نزول الغرف و لا تعلم الكتابة و یستحب لهن تعلیم المغزل و سورة النور و یرکهن تعلم سورة یوسف

«و ۲۵ هنگامی که [زن] تسبیح می گوید بر نوک انگشتان [بشمارد]، زیرا آنها مسئول هستند [و باید پاسخگو باشند. به نظر می رسد منظور این باشد که برای شمارش تسبیحات خود، بر نخي گره نزنند، زیرا نسبت به آن اموال باید پاسخگوی شوهر باشند، در گذشته هنگام تسبیح بر نخي گره می زدند، تا شمارش نمایند]. ۲۶ هنگامی که [زن] حاجتی داشت، بالای خانه اش برود و نماز بگذارد و سر خود را به سوی آسمان گشاید که با این کار خداوند حاجتش را برای او اجابت نماید و ناامیدش نمی گرداند. ۲۷ بر [زن] هنگام سفر غسل جمعه واجب نیست و ترک غسل جمعه در غیر سفر جایز نیست [البته هنگام حضور معصوم (ع) که نماز جمعه و غسل آن بر هر مسلمانی واجب است]، ۲۸ شهادت دادن زنان در هیچ کدام از حدود شرعی جایز نیست و ۲۹ شهادت آنان در طلاق و ۳۰ دیدن هلال [ماه شوال] جایز نیست، ۳۱ در آنجا که نظر کردن مرد بر آن حلال نیست، شهادت زنان جایز است. ۳۲ وسط راه برای زنان نیست [نباید از وسط راه حرکت کنند] و کناره های راه برای آنهاست [باید از کناره مسیر و نزدیک دیوار حرکت کنند]، ۳۳ بر آنها جایز نیست که در غرفه ها بنشینند [ظاهراً منظور غرفه هایی است که در گذشته در کناره های راه ساخته می شدند و مردم در آنها دور یکدیگر جمع می شدند و یا به کسب و کار می پرداختند] و ۳۴ بر آنها جایز نیست که نوشتن بیاموزند، ۳۵ برای [زنان] مستحب است که غزل و سوره نور بیاموزند و ۳۶ کراهت دارد سوره یوسف را یاد بگیرند»

و إذا ارتدت المرأة عن الإسلام استتیببت فإن تابت و إلا خلدت فی السجن و لا تقتل کما یقتل الرجل إذا ارتد و لکنها

تستخدم خدمة شديدة و تمنع من الطعام و الشراب إلا ما تمسك به نفسها و لا تطعم إلا أخبث الطعام و لا تكسي إلا غليظ الثياب و خشنها و تضرب علي الصلاة و الصيام و لا جزية علي النساء و إذا حضر ولادة المرأة و جب إخراج من في البيت من النساء كي لا يكن أول ناظر إلي عورتها و لا يجوز حضور المرأة الحائض و لا الجنب عند تلقين الميت لأن الملائكة تتأذي بهما و لا يجوز لهما إدخال الميت قبره

« 37 هنگامی که زن از اسلام مرتد شد، توبه داده می‌شود، اگر توبه نکرد برای همیشه در زندان نگهداشته خواهد شد و کشته نمی‌شود، برخلاف مرد هنگامی که مرتد می‌شود. البته [در زندان] به کار سخت وادار می‌شود و از خوردن و آشامیدن منع می‌شود، مگر آن مقدار که زنده بماند و بدترین غذا را می‌خورد و لباس خشن می‌پوشد و هنگام نماز و روزه کتک زده می‌شود. 38 بر زنان جزیه واجب نیست [جزیه پولی است که از کفار گرفته می‌شود، تا در امنیت حکومت اسلامی زندگی کنند]. 39 هنگامی که تولد زن نزدیک شد، واجب است هر زنی که در خانه است از خانه خارج شود، تا مبادا [زنان] اولین بیننده عورت او باشند. 40 حضور زن حائض یا شخص جنب هنگام تلقین میت جایز نیست، زیرا فرشتگان به حضور این دو آزار می‌بینند و 41 برای آن دو داخل کردن میت در قبرش [نیز] جایز نمی‌باشد»

و إذا قامت المرأة من مجلسها فلا يجوز للرجل أن يجلس فيه حتي يبرد و جهاد المرأة حسن التبعل و أعظم الناس حقا عليها زوجها و أحق الناس بالصلاة عليها إذا ماتت زوجها و لا يجوز للمرأة أن تنكشف بين يدي اليهودية و النصرانية لأنهن يصفن ذلك لأزواجهن و لا يجوز لها أن تتطيب إذا خرجت من بيتها و لا يجوز لها أن تتشبه بالرجال لأن رسول الله ص لعن المتشبهين من الرجال بالنساء و لعن المشبهات من النساء بالرجال و لا يجوز للمرأة أن تعطل نفسها و لو أن تعلق في نفسها خيطا و لا يجوز أن تري أظافيرها بيضاء و لو أن تمسحها بالحناء مسحاً و لا تخضب يديها في حوضها فإنه يخاف عليها الشيطان و إذا أرادت المرأة الحاجة و هي في صلاتها صفقت بيديها و الرجل يومئ برأسه و هو في صلاته و يشير بيده و يسبح و لا يجوز للمرأة أن تصلي بغير خمار إلا أن تكون أمة فإنها تصلي بغير خمار مكشوفة الرأس و يجوز للمرأة لبس الديباج و الحرير في غير صلاة و إحرام و حرم ذلك علي الرجال إلا في الجهاد و يجوز أن تتختم بالذهب و تصلي فيه و حرم ذلك علي الرجال قال النبي ص يا علي لا تتختم بالذهب فإنه زينتك في الجنة و لا تلبس الحرير فإنه لباسك في الجنة

« 42 هنگامی که زن از جای خود برخاست، برای مرد جایز نیست در جای او بنشیند تا آن‌که سرد شود. 43 جهاد زن خوب شوهرداری کردن است. 44 آن‌که بزرگ‌ترین و بیشترین حق را بر گردن زن دارد شوهر اوست. 45 آن‌که بیشترین حق را دارد تا پس از مرگ زن برای او نماز [میت] بخواند، شوهر اوست. 46 جایز نیست که زن برای زن یهودی یا زن نصرانی بدون حجاب شود [موی خود را باز نماید و حجاب بردارد، آن گونه که در مقابل زنان مسلمان حاضر می‌شود] زیرا این دو، او را برای شوهران خود توصیف می‌کنند! 47 جایز نیست برای زن که هنگام خارج شدن از خانه‌اش عطر استعمال کند. 48 جایز نیست که خود را شبیه مردان نماید، زیرا رسول خدا (ص) مردانی که خود را شبیه زنان می‌کنند و زنانی که خود را شبیه مردان می‌نمایند لعن کرده است. 49 برای زن جایز نیست خود را بی‌کار نگهدارد، حتی اگر خود را با نخ‌ی سرگرم کند. 50 جایز نیست بر زن که ناخن‌هایش سفید دیده شوند، حتی اگر بتواند حنا را مسح کند [یعنی اگر هیچ نبود، با حنا ناخن‌ها را از سفیدی خارج کرده و رنگ کند، یعنی زینت کند]. 51 هنگامی که در حیض است، نباید دست‌ها را رنگ کند که از [تسلط] شیطان بر او خوف است. 52 هنگامی که زن در نماز بود و حاجتی داشت [یعنی مطلبی داشت که ناگزیر بود در حال نماز به اطلاع برساند] دستانش را حرکت می‌دهد و مرد با سرش اشاره می‌کند و با دستش هنگام تسبیح گفتن اشاره می‌کند. 53 برای زن جایز نیست که بدون پوششی بر سر نماز گذارد، مگر آن‌که کنیز باشد که کنیز بدون پوشش سر و با سر باز نماز می‌خواند. 54 برای زن جایز است لباس دیا و حریر در غیر نماز و احرام [حج] بپوشد و این بر مردان حرام است، مگر در جهاد [شاید برای نمایش عزت مسلمین به کفار و ایجاد خوف اجازه داده شده باشد]. 55 [برای زن] جایز است انگشتر طلا [به دست کند] و با آن نماز گذارد و بر مردان حرام است، رسول خدا (ص) فرمود: ای علی! انگشتر طلا به دست نکن که انگشتر طلا زینت تو در بهشت است [نه در دنیا] و لباس حریر نبوش که لباس تو در بهشت [لباس حریر] است»

و لا يجوز للمرأة في مالها عتق و لا بر إلا بإذن زوجها و لا يجوز أن تخرج من بيتها إلا بإذن زوجها و لا يجوز لها أن تصوم تطوعاً إلا بإذن زوجها و لا يجوز للمرأة أن تصافح غير ذي محرم إلا من وراء ثوبها و لا تباع إلا من وراء ثوبها و لا يجوز لها أن تحج تطوعاً إلا بإذن زوجها و لا يجوز للمرأة أن تدخل الحمام فإن ذلك محرم عليها و لا يجوز للمرأة ركوب السرج إلا من ضرورة أو في سفر و ميراث المرأة نصف ميراث الرجل و ديته نصف دية الرجل و تعاقل المرأة الرجل في الجراحات حتي تبلغ ثلث الدية فإذا زادت علي الثلث ارتفع الرجل و سفلت المرأة و إذا صلت المرأة وحدها مع الرجل قامت خلفه و لم تقم بجنبه و إذا ماتت المرأة وقف المصلي عليها عند صدرها و من الرجل إذا صلي عليه عند رأسه و إذا أدخلت المرأة القبر وقف زوجها في موضع يتناول وركها و لا شفيع للمرأة أنجح عند ربها من رضا زوجها و لما ماتت فاطمة ع قام عليها أمير المؤمنين ع و قال اللهم إني راض عن ابنة نبيك اللهم إنها قد أوحشت فأنسها اللهم إنها قد هجرت فصلها اللهم إنها قد ظلمت فاحكم لها و أنت خير الحاكمين

« 56 برای زن جایز نیست که از مال خود [برده] آزاد کند و یا کار خیری [با مال خود] انجام دهد، مگر با اجازه شوهرش. 57 جایز نیست از خانه‌اش خارج شود، مگر با اجازه شوهرش. 58 برای او جایز نیست که روزه مستحبی بگیرد، مگر با اجازه شوهرش. 59 برای زن جایز نیست با نامحرم مصافحه نماید [دست بدهد] مگر از روی لباسش و

60 جایز نیست بیعت کند مگر از روی لباسش. **16** برای او جایز نیست به حج مستحبی برود، مگر با اجازه شوهرش. **62** برای زن جایز نیست داخل حمام شود که بر او حرام است [حمام‌های قدیمی به صورت خزینه و عمومی بوده، ظاهر آن است که آن شرایط خاص سبب حرمت باشد]. **63** برای زن جایز نیست که بر مرکب زین‌دار سوار شود، مگر هنگام ضرورت یا در سفر. **64** سهم زن از ارث نصف سهم مرد است و دیه او نصف دیه مرد. **65** هنگامی که زن به تنهایی با مرد نماز می‌خواند، پشت سر او می‌ایستد و در کنار مرد نمی‌ایستد. **66** هنگامی که زن بمیرد، کسی که نماز [میت] را می‌خواند، در برابر سینه او می‌ایستد و اگر بر مرد نماز می‌خواند، در برابر سر او می‌ایستد. **67** هنگامی که زن [میت] را در قبر می‌گذارند، شوهر او در جایی می‌ایستد که بتواند قسمت بالای ران او را بگیرد [هنگامی که چند نفر از محارم میت او را میان قبر می‌گذارند، شوهر میت جایی می‌ایستد که وسط بدن و در اصطلاح عامیانه «باسن» میت را بلند کند و در قبر گذارند]. **68** موفق‌ترین شفیع [یعنی شفاعتی که به استجاب از همه شفاعت‌ها نزدیک‌تر است] برای زن در نزد پروردگارش، رضایت شوهرش است، هنگامی که فاطمه (س) از دنیا رفت، امیرالمؤمنین (ع) کنار او ایستاد و گفت: خدایا! من از دختر نبی تو راضی هستم...»

منابع: -بحار الأنوار، ج ۱۰۰، ص ۲۵۴، ج ۱ -بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۲۱۵، ح ۵، بدل: (الی: اتباع الجنائز) -بحار الأنوار، ج ۸۵، ص ۱۲۶، بدل: (الی: لم تقم بجنبه) -بحار الأنوار، ج ۸۱، ص ۱۱۵ -وسائل الشیعه، ج ۲۰، ص ۲۲۰، ح ۲۵۴۷۳ -مستدرک الوسائل، ج ۱۱، ص ۱۲۲، ح ۱۲۵۹۵ -مستدرک الوسائل، ج ۶، ص ۶، ح ۶۲۸۱ -مستدرک الوسائل، ج ۶، ص ۴۶۸، ح ۷۲۶۸ -مستدرک الوسائل، ج ۷، ص ۵۵۵، ح ۸۸۷۸، بدل: (من: و لا يجوز للمرأة فی مالها-الی: تطوعا إلا بإذن زوجها) -مستدرک الوسائل، ج ۸، ص ۵۵، ح ۹۰۵۹، بدل: (الی: تطوعاً إلا بإذن زوجها) -مستدرک الوسائل، ج ۸، ص ۳۴۷، ح ۹۶۲۵، بدل: (من: لا تولى المرأة القضاء-الی: لا تستشار) -مستدرک الوسائل، ج ۹، ص ۴۵۱، ح ۱۱۳۱۱ -مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۸، ح ۱۱۳۲۷، بدل: (الی: يُقَصَّرُ مِنْ شُعُورِهَا) -مستدرک الوسائل، ج ۹، ص ۱۷۸، ح ۱۰۶۰۸ -مستدرک الوسائل، ج ۹، ص ۳۶۲، ح ۱۱۰۸۱ -مستدرک الوسائل، ج ۹، ص ۳۸۵، ح ۱۱۱۳۸ -مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۶۰، ح ۱۶۱۰۶، بدل: (من: لا يجوز للمرأة فی مالها-الی: بر إلا بإذن زوجها) -مستدرک الوسائل، ج ۲، ص ۳۸۲، ح ۲۲۴۹، بدل: (الی: لا أتباع الجنائز) -مستدرک الوسائل، ج ۴، ص ۸۶، ح ۴۲۰۶، بدل: (الی: لانهن مسئولات) -مستدرک الوسائل، ج ۴، ص ۲۵۵، ح ۴۶۳۴ -مستدرک الوسائل، ج ۱، ص ۳۹۴، ح ۹۶۰ -الخصال، ج ۲، ص ۵۸۵، ح ۱۲

ارزیابی سند: ضعیف، مسند

۱۷ - الْجَعْفَرِيَّاتُ، أَخْبَرَنَا عَبْدُ اللَّهِ أَخْبَرَنَا مُحَمَّدٌ حَدَّثَنِي مُوسَى قَالَ حَدَّثَنَا أَبِي عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلِيٍّ عَ إِنَّ امْرَأَةً سَأَلَتْ رَسُولَ اللَّهِ ص فَقَالَتْ إِنَّ زَوْجِي أَمَرَنِي أَنْ لَا أَخْرُجَ إِلَيْ قَرِيبٍ وَلَا إِلَيْ بَعِيدٍ حَتَّى يَرْجِعَ مِنْ سَفَرِهِ وَإِنَّ أَبِي فِي السَّوْقِ فَأَخْرَجُ إِلَيْ أَبِي فَقَالَ لَهَا اجْلِسِي فِي بَيْتِكَ وَأَطِيعِي زَوْجَكَ فَجَلَسَتْ وَأَطَاعَتْ زَوْجَهَا فَمَاتَ الْأَبُ فَأَرْسَلَ إِلَيْهَا رَسُولُ اللَّهِ ص فَقَالَ قَدْ غَفَرَ اللَّهُ لِأَبِيكَ بِطَاعَتِكَ لَزَوْجِكَ

امام علی (ع) فرمود: «زنی از رسول خدا (ص) پرسید: شوهرم مرا امر کرده است که از خانه خارج نشوم؛ نه نزدیک و نه دور، تا از سفرش باز گردد، در حالی که اکنون پدرم در [بستر] مرگ است، [آیا می‌توانم] خارج شوم و به نزد پدرم بروم [تا در لحظه مرگ بالای سر او باشم و با او وداع کنم]. [رسول خدا (ص)] به آن زن فرمود: در خانه‌ات بنشین و [امر] شوهرت را اطاعت کن. پس [در خانه] نشست و [امر] شوهرش را اطاعت کرد، تا پدرش مرد و رسول خدا (ص) [پیامی] برای او فرستاد و فرمود: خداوند به خاطر اطاعت تو از شوهرت، پدرت را بخشید!»

منابع: -مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۲۵۶، ح ۱۶۶۳۸ -الجعفریات، ص ۱۱۱ -النوادر للراوندي، ص ۴۳

ارزیابی سند: -در نورالدرايه موجود نیست

۱۸ - وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ خَرَجَ رَجُلٌ غَارِيًّا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَوْصَى امْرَأَتَهُ أَنْ لَا تَنْزِلَ مِنْ فَوْقِ بَيْتِهِ إِلَيْ حِينَ يَفْقَدَهُ وَكَانَ وَالِدُهَا فِي السُّفْلِ فَاشْتَكَى فَأَرْسَلَتْ إِلَيْ رَسُولِ اللَّهِ ص بِخَبَرِهِ وَتَسْتَأْمِرُهُ فَأَرْسَلَ إِلَيْهَا أَنْ اتَّقِيَ اللَّهَ وَأَطِيعِي زَوْجَكَ تَمَامَ الْخَبَرِ

مردی برای جهاد در راه خدا از خانه خارج شد و به زن خود سفارش کرد که از [طبقه] بالای خانه‌اش پایین نیاید، تا شوهر باز گردد. [محل زندگی] پدر آن زن در [طبقه] پایین بود. زن کسی را فرستاد و ماجرا را به رسول خدا (ص) اطلاع داد و [از شوهر خود] شکایت کرد و طلب دستور از ایشان نمود، رسول خدا (ص) پاسخ فرستاد برای آن زن که «از خدا بترس [با تقوا باش] و از شوهرت اطاعت کن!»

منابع: -مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۲۵۷، ح ۱۶۶۴۳ -مکارم الأخلاق، ص ۲۱۵

ارزیابی سند: -در نورالدرايه موجود نیست

۱۹ - ف، [تحف العقول] خطبة النبي ص في حجة الوداع... أيها الناس إن لنسائكم عليكم حقا و لكم عليهن حقا حقكم عليهن أن لا يوطئن فرشكم و لا يدخلن أحدا تكةرونه بيوتكم إلا بإذنكم و أن لا يأتين بفاحشة فإن فعلن فإن الله قد أذن لكم أن تعضلوهن و تهجروهن في المضاجع و تضربوهن ضربا غير مبرح فإذا انتهين و أظعنكم فعليكم رزقهن و كسوتهن بالمعروف

أخذتموهن بأمانة الله واستحللتم فروجهن بكتاب الله فاتقوا الله في النساء و استوصوا بهن خيرا...

رسول خدا (ص) در بخشی از خطبه حجةالوداع [خطبه غدیر] فرمود: «ای مردم! زنان شما بر شما حقی دارند و شما بر ایشان حقی دارید، حق شما بر ایشان این است که ❶ بستر شما را لگدمال نکنند [کنایه از این که خیانت نکنند و با غیر شوهر خود نباشند] و ❷ کسی را که شما از او بیزارید داخل خانه شما نکنند، مگر به اجازه شما و ❸ گفتار و عمل زشت از آنان سرزنند [گفتار زشت: فحش دادن و کلام بی ادبانه به شوهر، عمل زشت: خروج از خانه بدون اذن شوهر به قرینه سوره نساء آیه ۱۹ و عمل خلاف عفت]، پس اگر چنین کردند، خداوند به شما اجازه داده است که ❹ از آنها دوری گزینید و ❺ آنها را خارج از بستر خود تنها گذارید و ❻ ایشان را بزیند، ضربه ای که شدید نباشد. اگر [عمل خود را] پایان دادند و از شما اطاعت کردند، [حق ایشان] بر شما است که ❶ خوراک و ❷ پوشاکشان را به نحو مناسب فراهم کنید و ❸ ایشان را به امانت از خدا بگیرید و ❹ فروج ایشان را بر اساس کتاب خدا بر خود حلال کنید و ❺ از خدا بترسید در [حق] زن ها [تقوا داشته باشید] و ❻ ایشان را به نیکی وصیت کنید...»

منابع: -بحار الأنوار، ج ۷۳، ص ۳۴۸، ح ۱۳ -وسائل الشیعة، ج ۲۱، ص ۵۱۷، ح ۲۷۷۳۳ بدل: (الی: بالمعروف) -تحف العقول، ص ۳۰

ارزیابی سند: ضعیف، مرفوع

۲۰ - ابنُ مُحَبُّوبٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ لَيْسَ لِلْمَرْأَةِ أَمْرٌ مَعَ زَوْجِهَا فِي عِتْقٍ وَلَا صَدَقَةٍ وَلَا تَدْبِيرٍ وَلَا هِبَةٍ وَلَا نَذْرٍ فِي مَالِهَا إِلَّا بِإِذْنِ زَوْجِهَا إِلَّا فِي زَكَاةٍ أَوْ بَرٍّ وَالدِّيَّةِ أَوْ صِلَةٍ قَرَابَتِهَا

امام صادق (ع) فرمود: «زنی که شوهر دارد [در تصرف] در مال خودش از ❶ آزاد کردن [برده]، ❷ دادن صدقه، ❸ تدبیر، ❹ هدیه دادن و ❺ نذر کردن، اختیاری ندارد، مگر با اجازه شوهرش، به غیر از ❶ زکات [واجب]، ❷ یا نیکی به پدر و مادرش یا ❸ هدیه به اقوامش [که در این سه مورد اختیار تصرف در مال خود را بدون اجازه شوهر دارد]»

منابع: -الکافی، ج ۵، ص ۵۱۴، ح ۴ -تهذیب الأحکام، ج ۷، ص ۴۶۲، ح ۵۹ -تهذیب الأحکام، ج ۸، ص ۲۵۷، ح ۱۶۸ -من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۱۷۷، ح ۳۶۷۰ -من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۴۳۸، ح ۴۵۱۴ بدل: (فیه: إِلَّا فِي حَجٍّ أَوْ زَكَاةٍ أَوْ بَرٍّ وَالدِّيَّةِ) -وسائل الشیعة، ج ۱۹، ص ۲۱۴، ح ۲۴۴۵۴ -وسائل الشیعة، ج ۲۱، ص ۵۱۶، ح ۲۷۷۳۰ -وسائل الشیعة، ج ۲۳، ص ۸۰، ح ۲۹۱۴۹ -وسائل الشیعة، ج ۲۳، ص ۳۱۵، ح ۲۹۶۳۷ بدل: (فیه: إِلَّا فِي حَجٍّ أَوْ زَكَاةٍ أَوْ بَرٍّ وَالدِّيَّةِ) -مکارم الأخلاق، ص ۲۱۴ بدل: (فیه: إِلَّا فِي حَجٍّ أَوْ زَكَاةٍ أَوْ بَرٍّ إِلَى والدیها)

ارزیابی سند: صحیح، مسند

۲۱ - وقال ص أيما امرأة كتمت سر زوجها فلم تطلع عليه أحدا فهي في درجات الحور العين فإن كان في غير طاعة الله فلا يحل لها أن تكتم

رسول خدا (ص) فرمود: «هرگاه زنی راز شوهر خود را پنهان دارد، به گونه ای که هیچ کس از آن آگاه نشود، او در رتبه حور عین [در بهشت] است، اما اگر راز شوهر او در غیر طاعت خدا بود [مانند آن که شوهر قصد انجام عملی علیه دین خدا دارد]، بر او حلال نیست که [راز شوهر خود را] پنهان نماید»

منابع: -إرشاد القلوب، ج ۱، ص ۱۷۴

ارزیابی سند: -در نورالدرايه موجود نیست

۲۲ - قال أمير المؤمنين ع قبله الولد رحمة و قبله المرأة شهوة و قبله الوالدين عبادة و قبله الرجل أخاه دين

امیرالمؤمنین (ع) فرمود: «❶ بوسیدن فرزند، عطوفت است، ❷ بوسیدن زن، شهوت است، ❸ بوسیدن پدر و مادر، عبادت است و ❹ این که مرد، برادر [ایمانی] خود را ببوسد، تکلیف [و دینی است که بر گردن او] است».

منابع: -بحار الأنوار، ج ۱۰۱، ص ۹۳، ح ۲۴ -مکارم الأخلاق، ص ۲۲۰

ارزیابی سند: -در نورالدرايه موجود نیست

۲۳ - رَوَى عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ أَغْلَبُ الْأَعْدَاءِ لِلْمُؤْمِنِ زَوْجَةُ السَّوِّءِ

امام صادق (ع) فرمود: «غلبه کننده ترین دشمن بر مؤمن، زن بد است [یعنی در میان دشمنانی که یک مؤمن دارد، آن که از همه غالب تر و مسلط تر است، زوجه بدی است که او داشته باشد]»

منابع: - من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۳۹۰، ح ۴۳۷۰ - بحار الأنوار، ج ۱۰۰، ص ۲۴۰، ح ۵۳ بدل: (بدل: أعداء المؤمنین) - وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۲۵، ح ۲۴۹۳۷ - وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۱۸۰، ح ۲۵۳۶۶ - مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۱۶۵، ح ۱۶۳۹۱ بدل: (بدل: أعداء المؤمنین) - مکارم الأخلاق، ص ۲۰۱

ارزیابی سند: صحیح، مسند

۲۴ - عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ ابْنِ أَبِي عَمِيرٍ عَنْ حَمَّادِ بْنِ عُثْمَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص خَيْرُ نِسَاءٍ رَكِبْنَ الرَّحَالَ نِسَاءُ قَرِيشٍ أَحْنَاهُ عَلَيَّ وَلَدٍ وَ خَيْرُهُنَّ لِرِزْوَجٍ

امام صادق (ع) فرمود: «رسول خدا (ص) فرمود: بهترین زنان برای بودن در منازل [کنایه از ازدواج دائم و خانه داری]، زنان قریش هستند، ❶ با محبت ترین بر فرزند و ❷ بهترین [دارای بیشترین خیر] برای شوهر»

منابع: - الکافی، ج ۵، ص ۳۲۶، ح ۱ - وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۳۶، ح ۲۴۹۶۵

ارزیابی سند: صحیح، مسند

۲۵ - عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الْأَشْعَرِيِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَيْمُونٍ الْقَدَّاحِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ النَّبِيُّ ص مَا اسْتَفَادَ امْرُؤٌ مُسْلِمٌ بَعْدَ الْإِسْلَامِ أَفْضَلَ مِنْ زَوْجَةٍ مُسْلِمَةٍ تَسْرُهُ إِذَا نَظَرَ إِلَيْهَا وَ تَطِيعُهُ إِذَا أَمَرَهَا وَ تَحْفَظُهُ إِذَا غَابَ عَنْهَا فِي نَفْسِهَا وَ مَالِهِ

امام صادق (ع) فرمود: «رسول خدا (ص) فرمود: پس از آن که اسلام آمد، هیچ ثمره و بهره ای از زن مسلمان [که به اسلام برسد] بالاتر نیست از زوجه مسلمانی که ❶ شوهرش از نگاه کردن به آن زن شاد شود و ❷ هنگامی که او را امر کند، زن اطاعت نماید و ❸ هنگامی که آن مرد [در خانه] غایب است، [آن زن] خود و مال شوهرش را برای شوهر حفظ نماید.»

منابع: - الکافی، ج ۵، ص ۳۲۷، ح ۱ - تهذیب الأحکام، ج ۷، ص ۲۴۰، ح ۴ - من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۳۸۹، ح ۴۳۶۸ - وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۴۰، ح ۲۴۹۷۹ - عوالی اللآلی، ج ۲، ص ۱۲۵، ح ۳۴۵ - مکارم الأخلاق، ص ۲۰۰

ارزیابی سند: صحیح، مسند

۲۶ - وَ رَوَى جَمِيلُ بْنُ دَرَّاجٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع أَنَّهُ قَالَ أَيُّمَا امْرَأَةٍ قَالَتْ لِرِزْوَجِهَا مَا رَأَيْتُ قَطُّ مِنْ وَجْهِكَ خَيْرًا فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهَا

امام صادق (ع) فرمود: «هر زنی به شوهرش بگوید: من از تو هیچ خیری ندیدم، عمل [صالح] خود را نابود کرده است.»

منابع: - من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۴۴۰، ح ۴۵۲۴ - وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۱۶۲، ح ۲۵۳۱۱ - مکارم الأخلاق، ص ۲۱۵

ارزیابی سند: صحیح، مسند

۲۷ - وَ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى فِي دُعَائِهِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَلَدٍ يَكُونُ عَلَى رَبٍّ وَمِنْ مَالٍ يَكُونُ عَلَى ضَيَاعٍ وَمِنْ زَوْجَةٍ تُشَيِّبُنِي قَبْلَ أَوَانٍ مَشِيئِي وَمِنْ خَلِيلٍ مَآكِرٍ عَيْنَاهُ تَرَانِي وَ قَلْبُهُ يَرْعَانِي إِنْ رَأَيْ خَيْرًا دَفَنَهُ وَإِنْ رَأَيْ شَرًّا أَذَاعَهُ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَجَعِ الْبَطْنِ

رسول خدا (ص) در دعای خود می‌فرماید: «خدا یا! به تو پناه می‌برم از ❶ فرزندی که برایم پروردگار باشد و ❷ از مالی که برایم مشغولیت باشد و ❸ از زنی که قبل از رسیدن زمان پیری مرا پیر کند و ❹ از دوست فریبکاری که چشمانش مرا می‌بیند در حالی که قلبش متوجه من نیست، اگر [امر] نیکی [از من] ببیند، پنهان می‌کند و اگر بدی [از من] ببیند، فاش می‌کند. پناه می‌برم به تو از ❺ درد شکم».

منابع: - من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۵۵۸، ح ۴۹۱۷ - وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۳۹، ح ۲۴۹۷۲ - مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۱۶۴، ح ۱۶۳۸۶ - الجعفریات، ص ۲۱۹ - مکارم الأخلاق، ص ۲۰۳

ارزیابی سند: صحیح، مسند [سند وسائل: مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ بِإِسْنَادِهِ عَنْ جَمِيلِ بْنِ دَرَّاجٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع]

۲۸ - وَ رَوَى جَمِيلُ بْنُ دَرَّاجٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ خَيْرُ نِسَائِكُمُ الَّتِي إِنْ غَضِبْتَ أَوْ أَغْضِبْتَ قَالَتْ لِرَوْجِهَا يَدِي فِي يَدِكَ لَا أُكْتَحِلُ بِغُضْمٍ حَتَّى تَرْضَى عَنِّي

امام صادق (ع) فرمود: «بهترین زنان شما آن زنی است که اگر مورد عصبانیت [شوهر] قرار گیرد [یعنی شوهر بر او غضب کند] یا [شوهر را] عصبانی کند، به شوهر خود می‌گوید: دستم در دست توست [کنایه از این که با تو هستم]، بر چشمم سرمه نمی‌کشم [کنایه از این که شادی نمی‌کنم و آرام نمی‌گیرم]، تا از من راضی شوی».

منابع: - من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۳۸۹، ح ۴۳۶۶ - بحار الأنوار، ج ۱۰۰، ص ۲۳۹، ح ۴۵ - وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۳۹، ح ۲۴۹۷۲ - مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۱۶۰ - مکارم الأخلاق، ص ۲۰۰

ارزیابی سند: صحیح، مسند

۲۹ - مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفَضِيلِ عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي عَمْرِو الْجَلَّابِ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ أَيُّمَا امْرَأَةٍ بَاتَتْ وَ زَوْجُهَا عَلَيْهَا سَاخِطٌ فِي حَقٍّ لَمْ تُقْبَلْ مِنْهَا صَلَاةٌ حَتَّى يَرْضَى عَنْهَا وَ أَيُّمَا امْرَأَةٍ تَطَيَّبَتْ لِغَيْرِ زَوْجِهَا لَمْ تُقْبَلْ مِنْهَا صَلَاةٌ حَتَّى تَغْتَسِلَ مِنْ طَيِّبِهَا كَغَسْلِهَا مِنْ جَنَابَتِهَا

امام صادق (ع) فرمود: ❶ هرگاه زنی [شب را] بخوابد، در حالی که شوهرش در حق [که بر زن دارد] بر او غضبناک است [از او راضی نیست]، نماز آن زن قبول نمی‌شود، تا شوهرش از او راضی شود. ❷ هرگاه زنی برای غیر شوهر خود [اعم از زن یا مرد، محرم یا نامحرم، این عبارت به صورت مطلق ذکر شده است] عطر استعمال نماید، نمازش قبول نمی‌شود تا آن عطر را از بدن خود بشوید [از عطر خود غسل نماید]، مانند غسل کردن [برای رفع] جنابت».

منابع: - الکافی، ج ۵، ص ۵۰۷، ح ۲ - من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۴۴۰، ح ۴۵۲۱ بدل: (من: أَيُّمَا امْرَأَةٍ تَطَيَّبَتْ لِغَيْرِ زَوْجِهَا) - من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۴۴۰، ح ۴۵۱۹ بدل: (الی: حَتَّى يَرْضَى عَنْهَا) - وسائل الشیعة، ج ۳، ص ۳۸۱۲ - وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۱۶۰، ح ۲۵۳۰۵ - وسائل الشیعة، ج ۸، ص ۳۵۰، ح ۱۰۸۷۶ - مکارم الأخلاق، ص ۲۱۵

ارزیابی سند: ضعیف، مسند [سند وسائل: موثق، مسند]

۳۰ - عَلِيُّ بْنُ الْحَكَمِ عَنْ مُوسَى بْنِ بَكْرِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ ثَلَاثَةٌ لَا يَرْفَعُ لَهُمْ عَمَلٌ عَبْدٌ أَبَقَ وَ امْرَأَةٌ زَوْجُهَا عَلَيْهَا سَاخِطٌ وَ الْمُسْبِلُ إِزَارَهُ خِيَلًا

امام صادق (ع) فرمود: «عمل [صالح] سه نفر بالا نمی‌رود [مورد قبول قرار نمی‌گیرد]: ❶ بنده فراری [عبدی که از نزد مولای خود فرار کرده است]، ❷ زنی که شوهرش بر او غضبناک است و ❸ آن که با ردای فخر فروشی [و تکبر بر تن کردن] در [میان مردم] راه برود».

منابع: - الکافی، ج ۵، ص ۵۰۷، ح ۳ - بحار الأنوار، ج ۷۱، ص ۱۴۵، ح ۵ - وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۱۶۰، ح ۲۵۳۰۶ - مجموعة ورام، ج ۲، ص ۸۷

ارزیابی سند: موثق، مسند

۳۱ - مُحَمَّدٌ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ ابْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ مَالِكِ بْنِ عَطِيَّةٍ عَنْ سَلِيمَانَ بْنِ خَالِدٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع أَن قَوْمًا أَتَوْا رَسُولَ اللَّهِ ص فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّا رَأَيْنَا أَنَاثًا يَسْجُدُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص لَوْ أَمَرْتُ أَحَدًا أَنْ يَسْجُدَ لِأَحَدٍ لَأَمَرْتُ الْمَرْأَةَ أَنْ تَسْجُدَ لِرَوْجِهَا

امام صادق (ع) فرمود: «گروهی نزد رسول خدا (ص) آمدند و گفتند: ای رسول خدا (ص)! مردمی را دیدیم که بعضی بر بعضی دیگر سجده می کردند [آیا شما آن‌ها را بر این کار امر کرده‌اید؟ یا آیا کار ایشان صحیح است؟]. رسول خدا (ص) فرمود: [من آن‌ها را به سجده بر یکدیگر امر نکرده‌ام، چه این که] اگر کسی را به سجده بر دیگری امر می کردم، زن را امر می کردم که بر شوهر خویش سجده نماید! [که البته امر به این کار نکرده‌ام].»

منابع: -الکافی، ج ۵، ص ۵۰۷، ح ۶ -من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۴۳۸، ح ۴۵۱۵ -وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۱۶۲، ح ۲۵۳۱۳ -مکارم الأخلاق، ص ۲۱۵

ارزیابی سند: -صحیح، مسند

۳۲ - عَنْهُ عَنِ الْجَامُورَانِ عَنِ ابْنِ أَبِي حَزْمَةَ عَنْ أَبِي الْمَغْرَاءِ عَنْ أَبِي بصيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ أَتَتْ امْرَأَةً إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ص فَقَالَتْ مَا حَقُّ الزَّوْجِ عَلَيَّ الْمَرْأَةِ فَقَالَ أَنْ تُجِيبَهُ إِلَى حَاجَتِهِ وَإِنْ كَانَتْ عَلَيَّ قَتَبٍ وَ لَا تُعْطَى شَيْئًا إِلَّا بِإِذْنِهِ فَإِنْ فَعَلَتْ فَعَلَيْهَا الْوِزْرُ وَ لَهُ الْأَجْرُ وَ لَا تَبِيتَ لَيْلَةً وَ هُوَ عَلَيْهَا سَاخِطٌ قَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَ إِنْ كَانَ ظَالِمًا قَالَ نَعَمْ قَالَتْ وَ الَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ لَا تَزَوَّجْتُ زَوْجًا أَبَدًا

امام صادق (ع) فرمود: «زنی نزد رسول خدا (ص) آمد و گفت: حق شوهر بر زن چیست؟ [حضرت] فرمود: این است که ❶ نیاز [جنسی] شوهر را پاسخ دهد [برآورده نماید]، حتی اگر بر پشت شتری باشد و ❷ بدون اجازه شوهر بخششی ننماید [چیزی به کسی نبخشد] که اگر چنین کند، سنگینی این گناه بر دوش آن زن است و شوهر حق دارد که هزینه آن را مطالبه نماید و ❸ اگر شوهر بر او غضبناک است، نباید شبی را بخوابد. [زن] گفت: ای رسول خدا (ص)! حتی اگر [شوهر] ظالم بود؟! [حضرت] فرمود: بله. [آن زن] گفت: قسم به آن که تو را به راستی [به پیامبری] مبعوث نمود [یعنی قسم به خدا] که هرگز با هیچ مردی ازدواج نخواهم کرد!»

منابع: -الکافی، ج ۵، ص ۵۰۸، ح ۸ -وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۱۵۸، ح ۲۵۳۰۲

ارزیابی سند: -ضعیف، مسند

۳۳ - عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ فَصَّالَةَ بِنِ ابْنِ أَبِي الْمَغْرَاءِ عَنْ أَبِي بصيرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص لِلنِّسَاءِ لَا تُطَوِّلْنَ صَلَاتَكُنَّ لِتَمْنَعَنَّ أَزْوَاجَكُنَّ

امام محمد باقر (ع) فرمود: «رسول خدا (ص) به زنان فرمود: نماز خود را طولانی نکنید، تا مانع شوهران خود نشوید!»

منابع: -الکافی، ج ۵، ص ۵۰۸، ح ۱ -وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۱۶۴، ح ۲۵۳۱۶ -عوالی اللالی، ج ۳، ص ۳۱۰، ح ۱۳۸

ارزیابی سند: -صحیح، مسند

۳۴ - عَنْهُ عَنْ مُوسَى بْنِ الْقَاسِمِ عَنْ أَبِي جَمِيلَةَ عَنْ صُرَيْسِ الْكُنَاسِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ إِنْ امْرَأَةً أَتَتْ رَسُولَ اللَّهِ ص لِبَعْضِ الْحَاجَةِ فَقَالَ لَهَا لَعَلَّكِ مِنَ الْمُسَوِّفَاتِ قَالَتْ وَ مَا الْمُسَوِّفَاتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ الْمَرْأَةُ الَّتِي يَدْعُوهَا زَوْجُهَا لِبَعْضِ الْحَاجَةِ فَلَا تَزَالُ تُسَوِّفُهُ حَتَّى يَنْعُسَ زَوْجُهَا وَ يَنَامَ فَلَيْلَكَ لَا تَزَالُ الْمَلَائِكَةُ تَلْعَنُهَا حَتَّى يَسْتَيْقِظَ زَوْجُهَا

امام صادق (ع) فرمود: «زنی برای مطلبی نزد رسول خدا (ص) آمد، [حضرت] به او فرمود: نکند تو مسوِّفه [به آینه‌انداز] باشی! [زن] پرسید: ای رسول خدا! مسوِّفه کیست؟ [حضرت] فرمود: آن زنی که وقتی شوهرش او را برای نیازش فرامی خواند، پیوسته آن را به تأخیر می‌اندازد، تا شوهر خوابش می‌گیرد و می‌خوابد. در چنین شرایطی فرشتگان پیوسته آن زن را لعنت می‌کنند تا شوهرش [از خواب] بیدار شود.»

منابع: -الکافی، ج ۵، ص ۵۰۸، ح ۲ -من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۴۴۲، ح ۴۵۳۶ -وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۱۶۴، ح ۲۵۳۱۷ -عوالی اللالی، ج ۳، ص ۳۱۰، ح ۱۳۷ -

مکارم الأخلاق، ص ۲۱۷

ارزیابی سند: -صحیح، مسند

۳۵ - مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ ابْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ غَالِبٍ عَنْ جَابِرِ الْجُعْفِيِّ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ قَالَ خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ ص يَوْمَ النَّحْرِ إِلَى ظَهْرِ الْمَدِينَةِ عَلَى جَمَلٍ غَارِي الْجِسْمِ فَمَرَّ بِالنِّسَاءِ فَوَقَّفَ عَلَيْهِنَّ ثُمَّ قَالَ يَا مَعَاشِرَ النِّسَاءِ تَصَدَّقْنَ وَأَطِيعْنَ أَزْوَاجَكُنَّ فَإِنَّ أَكْثَرَكُنَّ فِي النَّارِ فَلَمَّا سَمِعْنَ ذَلِكَ بَكَيْنَ ثُمَّ قَامَتْ إِلَيْهِ امْرَأَةٌ مِنْهُنَّ فَقَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ ص فِي النَّارِ مَعَ الْكُفَّارِ وَاللَّهِ مَا نَحْنُ بِكُفَّارٍ فَتَنَكُّونَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ فَقَالَ لَهَا رَسُولُ اللَّهِ ص إِنَّكُنَّ كَافِرَاتٌ بِحَقِّ أَزْوَاجِكُنَّ

امام محمد باقر (ع) فرمود: «رسول خدا (ص) عید قربان [دهم ذی الحجة] سوار بر شتری عریان [بدون جهاز] به سوی خارج شهر می‌رفت، بر [عده‌ای از] زنان گذشت، نزد آنان توقف کرد و فرمود: ای گروه زنان! صدقه دهید و [اوامر] شوهران خود را اطاعت نمایید که بیشتر شما در آتش [دوزخ] هستید! زنان که این سخن را شنیدند، گریستند. زنی از میان ایشان برخاست و گفت: ای رسول خدا! [یعنی] همراه با کفار در آتش [دوزخ] خواهیم بود؟ به خدا قسم که ما کافر نیستیم، تا اهل آتش [دوزخ] باشیم. رسول خدا (ص) به آنان فرمود: شما به حقوق شوهران خود کافر هستید!»

منابع: - الکافی، ج ۵، ص ۵۱۴، ح ۳ - بحار الأنوار، ج ۲۲، ص ۱۴۵، ح ۱۳۷ - وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۱۷۵، ح ۲۵۳۵۲

ارزیابی سند: صحیح، مسند

۳۶ - ما، [الأمالی للشیخ الطوسی] بإسناد المجاشعی عن الصادق عن آبائه ع قال قال النبی ص إنما النکاح رق فإذا أنکح أحدکم ولیدة فقد أرقها فلینظر أحدکم لمن یرق کریمته

امام صادق (ع) از پدرانشان نقل فرمود که رسول خدا (ص) فرمود: «ازدواج [دائم] بندگی است، پس هنگامی که یکی از شما دخترش را به ازدواج [مردی] در می‌آورد، در حقیقت او را به بندگی داده است، پس باید بنگرد که دخترش را به چه کسی [چه انسانی یا چه ویژگی‌هایی] به بندگی می‌دهد!»

منابع: - بحار الأنوار، ج ۱۰۰، ص ۳۷۱، ح ۲ - وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۷۹، ح ۲۵۰۸۰ - الأمالی للطوسی، ص ۵۱۹، ح ۱۱۳۹ - عوالی اللآلی، ج ۳، ص ۳۱۰، ح ۱۳۶ (بدل: بدل: فلینظر أحدکم لمن یرق کریمته)

ارزیابی سند: ضعیف، مسند

۳۷ - لی، [الأمالی للصدوق] ماجیلویه عن عمه عن البرقی عن أبی الحسن علی بن الحسین البرقی عن عبد الله بن جبلة عن معاوية بن عمار عن الحسن بن عبد الله عن أبيه عن جده الحسن بن علی بن أبی طالب ع قال جاء نفر من اليهود إلی رسول الله ص.... قال اليهودی صدقت یا محمد فأخبرنی بالسابع ما فضل الرجال علی النساء قال النبی ص کفضل السماء علی الأرض و کفضل الماء علی الأرض فبالماء یحیی الأرض و بالرجال تحیا النساء لو لا الرجال ما خلق النساء لقول الله عز و جل الرجال قوَّامُونَ عَلَی النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَی بَعْضٍ

از امام حسن (ع) نقل شده است که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: «فردی یهودی به نزد رسول خدا (ص) آمد ... یهودی گفت: ای محمد! برتری مردان بر زنان چیست؟ رسول خدا (ص) فرمود: مانند برتری آسمان بر زمین است، مانند برتری آب بر زمین، زمین از آب زنده می‌شود و زنان با مردان زنده می‌شوند، اگر مردان نبودند، زنان خلق نمی‌شدند، دلیل این مطلب فرموده خداست که: (الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ) مردان، سرپرست و نگهبان زنانند، به خاطر برتری‌هایی که خداوند برای بعضی نسبت به بعضی دیگر قرار داده است - ترجمه تفسیر نمونه (مکارم)».

منابع: - بحار الأنوار، ج ۹، ص ۲۹۸، ح ۵ - بحار الأنوار، ج ۱۰۰، ص ۲۴۰، ح ۱ - الأمالی للصدوق، ص ۱۹۱ - علل الشرائع، ج ۲، ص ۵۱۲، ح ۱

ارزیابی سند: در نورالدرايه موجود نیست

۳۸ - الْحَسَنُ بْنُ فَضْلِ الطَّبْرِسِيِّ فِي مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ص أَنَّهُ قَالَ لَوْ أَنَّ امْرَأَةً وَضَعَتْ إِحْدَى يَدَيْهَا طَبِيخَةً وَ الْأُخْرَى مَشْوِيَةً مَا أَدَّتْ حَقَّ زَوْجِهَا وَ لَوْ أَنَّهَا عَصَتْ مَعَ ذَلِكَ زَوْجَهَا طَرَفَةً عَيْنٍ أَلْقِيَتْ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ إِلَّا أَنْ تَتُوبَ وَ تَرْجِعَ

رسول خدا (ص) فرمود: «اگر چنان باشد که زنی یکی از دستان خود را بر این قرار دهد که [پیوسته] در حال پخت و پز باشد و دست دیگرش [پیوسته] مشغول کباب کردن گوشت، اگر در این حال، به اندازه چشم بر هم زنی شوهر خود را نافرمانی کند، حق شوهر خود را ادا نکرده است و به درک اسفل جهنم [جایگاه پست در دوزخ] خواهد افتاد، مگر آن که توبه نماید و بازگردد».

منابع: - مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۲۵۷، ح ۱۶۶۴۱ - مکارم الأخلاق، ص ۲۱۵ بدل: (بدل: أحد ثدييها طبيخة و الآخر مشوية)

ارزیابی سند: - در نورالدرايه موجود نیست

۳۹ - وَ عَنْهُ ص أَنَّهُ قَالَ لَا تُؤَدِّي الْمَرْأَةُ حَقَّ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ حَتَّى تُؤَدِّيَ حَقَّ زَوْجِهَا

رسول خدا (ص) فرمود: «زن حق خداوند را ادا نکرده است، تا زمانی که حق شوهر خود را ادا کند!»

منابع: - مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۲۵۷، ح ۱۶۶۴۲ - مکارم الأخلاق، ص ۲۱۵

ارزیابی سند: - در نورالدرايه موجود نیست

۴۰ - أَبَانُ عَنْ الْوَاسِطِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ آدَمَ ع مِنْ الْمَاءِ وَالطَّيْنِ فَهِمَّةُ ابْنِ آدَمَ فِي الْمَاءِ وَالطَّيْنِ وَ خَلَقَ حَوَاءَ مِنْ آدَمَ فَهِمَّةُ النِّسَاءِ فِي الرِّجَالِ فَحَصَّنُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ

امام صادق (ع) فرمود: «خداوند [حضرت] آدم (ع) را از آب و گل آفرید، از این رو، اهتمام فرزندان آدم در آب و گل است [یعنی عشق به زمین و آنچه در آن است دارند و برای آن تلاش می کنند] و [حضرت] حوا را از [حضرت] آدم آفرید، بنابراین اهتمام زنان به مردان است [یعنی عشق به آنها و تلاش برای به دست آوردن مردان]، پس زنان را در خانه ها حفظ کنید [تا به مردان دیگر مایل نشوند]»

منابع: - الکافی، ج ۵، ص ۳۳۷، ح ۴ - وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۶۲، ح ۲۵۰۴۱ - بحار الأنوار، ج ۱۱، ص ۱۱۶، ح ۴۵ - بحار الأنوار، ج ۱۰۰، ص ۶۶، ح ۱۴

ارزیابی سند: - ضعیف، مسند

۴۱ - عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ وَهْبٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع خُلِقَ الرَّجَالُ مِنَ الْأَرْضِ وَإِنَّمَا هَمُّهُمْ فِي الْأَرْضِ وَ خُلِقَتِ الْمَرْأَةُ مِنَ الرَّجَالِ وَإِنَّمَا هَمُّهَا فِي الرَّجَالِ احْبِسُوا نِسَاءَكُمْ يَا مَعْاشِرَ الرَّجَالِ

امام صادق (ع) فرمود: «امیرالمؤمنین (ع) فرمود: مردان از زمین خلق شده اند و اهتمام آنها به زمین است و زن از مردان خلق شده است و اهتمام او به مردان است، زنان خود را [در خانه] حبس کنید [یعنی آنان را از مواجهه با مردان دیگر حفظ نمایید]، ای گروه مردان!»

منابع: - الکافی، ج ۵، ص ۳۳۷، ح ۶ - وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۶۴، ح ۲۵۰۴۸

ارزیابی سند: - ضعیف، مسند

۴۲ - وَ رَوَى عَلِيُّ بْنُ رَبَاعٍ عَنْ زُرَّارَةَ بْنِ أَغَيْنٍ أَوْ عَنْ غَيْرِهِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ أَرْبَعٌ لَا يَشْبَعْنَ مِنْ أَرْبَعِ أَرْضٍ مِنْ مَطَرٍ وَ أَنْثَى مِنْ ذَكَرٍ وَ عَيْنٌ مِنْ نَظَرٍ وَ عَالِمٌ مِنْ عِلْمٍ

امام صادق (ع) فرمود: «چهار [چیز] از چهار [چیز دیگر] سیر نمی شود؛ ① زمین از باران، ② مؤنث از مذکر، ③ چشم از نگاه کردن و ④ دانشمند از دانش».

منابع: - من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص ۵۶۱، ح ۴۹۳۰ - بحار الأنوار، ج ۱، ص ۲۲۱، ح ۱ بدل: (عن القداح) - الخصال، ج ۱، ص ۲۲۱، ح ۴۷ - المحاسن، ج ۱، ص ۸، ح ۲۴

ارزیابی سند: - ضعیف، مرسل

۴۳ - مع، [معانی الأخبار] ن، [عیون أخبار الرضا علیه السلام] أبي عن القاسم بن محمد بن علي بن إبراهيم النهاوندي عن صالح بن راهويه عن أبي حيون مولي الرضا عن الرضا ع قال نزل جبرئيل علي النبي ص فقال يا محمد إن ربك يقرئك السلام و يقول إن الأبقار من النساء بمنزلة الثمر علي الشجر فإذا أينع الثمر فلا دواء له إلا اجتناؤه و إلا أفسدته الشمس و غيرته الريح و إن الأبقار إذا أدركن ما تدرک النساء فلا دواء لهن إلا البعول و إلا لم يؤمن عليهن الفتنة فصعد رسول الله ص المنبر فخطب الناس ثم أعلمهم ما أمرهم الله به فقالوا ممن يا رسول الله فقال الأكفاء فقالوا و من الأكفاء فقال المؤمنون بعضهم أكفاء بعض ثم لم ينزل حتي زوج ضباعة المقداد بن الأسود ثم قال أيها الناس إنما زوجت ابنة عمي المقداد ليتضع النكاح

امام رضا (ع) فرمود: «جبرئیل بر رسول خدا (ص) نازل شود و گفت: ای محمد! پروردگارت بر تو سلام می‌رساند و می‌فرماید: زنان باکره مانند میوه بر روی درخت هستند، هنگامی که میوه رسید، گریزی نیست جز آن که چیده شود، در غیر این صورت، خورشید آن را فاسد می‌کند و باد آن را تغییر می‌دهد و [همچنین است برای دختران] باکره هنگامی که آن‌چه را زنان در رک می‌کنند، در رک کنند [ظاهر این است که منظور حیض باشد]، دوایی برای آن‌ها وجود ندارد جز شوهران، در غیر این صورت از فتنه ایمن نیستند! پس رسول خدا (ص) بر منبر رفت و مردم را خطاب قرار داد و آنان را از آن‌چه خداوند به مردم امر کرد آگاه نمود. [مردم] گفتند: از چه کسی ای رسول خدا؟ [چه کسی را شوهر آنان قرار دهیم؟] [حضرت] فرمود: [مردان] هم کفو. [مردم] گفتند: هم کفو چه کسانی‌اند؟ [حضرت] فرمود: پاره‌ای از مؤمنین هم کفو پاره‌ای دیگر هستند. سپس [از منبر] پایین نیامد، تا ضباعه را به ازدواج مقداد بن اسود درآورد...»

منابع: -بحار الأنوار، ج ۲۲، ص ۴۳۷، ح ۱ -بحار الأنوار، ج ۱۰۰، ص ۳۷۱، ح ۱ -بحار الأنوار، ج ۱۶، ص ۲۲۳، ح ۲۲ بدل: (عن أبي جويد مولى الرضا ع) -وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۲۵۰۳۸، ح ۴ -علل الشرائع، ج ۲، ص ۵۷۸، ح ۴ -عیون أخبار الرضا (ع)، ج ۱، ص ۲۸۹، ح ۳۷

ارزیابی سند: ضعیف، مسند

۴۴ - مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ فِي الْمَجَالِسِ وَالْأَخْبَارِ عَنْ جَمَاعَةٍ عَنْ أَبِي الْمُفَضَّلِ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ جَعْفَرِ الْحَسَنِيِّ عَنْ مُوسَى بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْحَسَنِيِّ عَنْ جَدِّهِ مُوسَى بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْحَسَنِ وَ عَمِّهِ إِبرَاهِيمَ وَ الْحَسَنِ ابْنِ الْحَسَنِ عَنْ أُمِّهِمْ فَاطِمَةَ بِنْتِ الْحُسَيْنِ عَنْ أَبِيهَا عَنْ جَدِّهَا عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَنِ النَّبِيِّ ص قَالَ النَّسَاءُ عَىَّ وَ عَوْرَاتٌ قَدَاوُوا عِيْنَهُنَّ بِالسَّكُوتِ وَ عَوْرَاتُهُنَّ بِالْبَيُوتِ

امیرالمؤمنین (ع) فرمود: «رسول خدا (ص) فرمود: زنان ❶ ناتوان [از درک استدلالی که در جواب آن‌ها گفته می‌شود] و ❷ عورت [آن‌چه انسان از دیده شدن آن حیا می‌کند و شرم‌نده می‌شود، مانند آلت تناسلی که انسان آن را پنهان می‌نماید] هستند، پس ناتوانی آن‌ها را [در درک سخن] با ❶ سکوت مداوا کنید و عورت بودن آن‌ها را با [نگهداشتن ایشان در] ❷ خانه‌ها».

منابع: -وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۶۶، ح ۲۵۰۵۳ -بحار الأنوار، ج ۱۰۰، ص ۲۵۱، ح ۴۸ -مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۱۸۲، ح ۱۶۴۵۱ -أعلام‌الدین، ص ۲۱۳ -الأمالی للطوسی، ص ۵۸۴، ح ۱۲۰۹ -دعائم الإسلام، ج ۲، ص ۲۱۴، ح ۷۸۹ -مجموعه ورام، ج ۲، ص ۷۴

ارزیابی سند: ضعیف، مسند

۴۵ - عَلِيُّ بْنُ إِبرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّوْفَلِيِّ عَنِ السَّكُونِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص إِنَّمَا الْمَرْأَةُ لُعْبَةٌ مَنِ اتَّخَذَهَا فَلَا يُضَيِّعُهَا

امام صادق (ع) فرمود: «رسول خدا (ص) فرمود: زن، وسیله بازی [و خوشی] است، هر که آن را گرفت، [نگهدارد و مراقب باشد] آن را ضایع نکند! [نسخه بدل: آن را حفظ نماید، از دیده دیگران پوشاند!]

منابع: -الکافی، ج ۵، ص ۵۱۰، ح ۲ -وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۱۶۷، ح ۲۵۳۲۴ -مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۲۵۵، ح ۱۶۶۳۷ بدل: (بدل: اتخذها فليغتها) -غررالحکم، ص ۴۰۸، ح ۹۳۶۹ بدل: (بدل: اتخذها فليغتها [أفليغتها]) -مکارم الأخلاق، ص ۲۱۸ بدل: (بدل: اتخذها فليصنها)

ارزیابی سند: موثق، مسند

۴۶ - مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْخَطَّابِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَسَنِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ زِيَادٍ عَنْ أَبَانَ بْنِ عُثْمَانَ وَ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي يُوسُفَ عَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع مَا يَجِلُّ لِلرَّجُلِ مِنَ الْمَرْأَةِ وَ هِيَ حَائِضٌ قَالَ كُلُّ شَيْءٍ غَيْرِ الْفَرْجِ قَالَ ثُمَّ قَالَ إِنَّمَا الْمَرْأَةُ لُعْبَةُ الرَّجُلِ

عبدالملک بن عمرو گفت: از امام صادق (ع) پرسیدم: هنگامی که زن در حیض است، چه [لذت‌هایی] از زن بر مرد حلال است؟ فرمود: «هر چیزی [لذتی] غیر از فرج [آلت تناسلی زن]»، سپس فرمود: «زن وسیله بازی [و سرگرمی] مرد است!»

منابع: -الکافی، ج ۵، ص ۵۳۹، ح ۴ -وسائل الشیعة، ج ۲، ص ۳۲۲، ح ۲۲۵۱

ارزیابی سند: ضعیف، مسند

۴۷ - ب، [قرب الإنسان] عن هارون عن ابن صدقة عن الصادق عن أبيه ع قال من اتخذ ثوبا فليستنظفه و من اتخذ دابة فليستفرهها و من اتخذ امرأة فليكرمها فإنما امرأة أحدكم لعبة فمن اتخذها فلا يضيعها و من اتخذ شعرا فلم يفرقه فرقه الله يوم القيامة بمنشار من النار

امام صادق (ع) از پدرش [امام محمد باقر (ع)] نقل فرمود: «**۱** آن که لباسی فراهم می کند، باید آن را نظیف و پاک نماید [بشوید]، **۲** آن که حیوانی تهیه می کند، باید آن را پروار نماید [به او رسیدگی کند] و **۳** آن که زنی می گیرد، باید او را گرامی بدارد [اکرام کند] که زن هر کدام شما، وسیله بازی است، هر که زن گرفت، [مراقب باشد تا] آن را ضایع نکند...»

منابع: بحار الأنوار، ج ۷۳، ص ۸۵، ح ۶ - بحار الأنوار، ج ۷۶، ص ۲۹۷، ح ۱ - بحار الأنوار، ج ۱۰۰، ص ۲۲۴، ح ۵ - وسائل الشیعة، ج ۵، ص ۶۱، ح ۵۹۱۳ - قرب الإنسان، ص ۳۳

ارزیابی سند: - موثق، مسند

۴۸ - شی، [تفسیر العیاشی] عن الفتح بن یزید الجرجانی قال کتبت إلی الرضا ع فی مثله فورد منه الجواب سألت عمن أتی جاریته فی دبرها و المرأة لعبة لا تؤذی و هی حرث کما قال الله

جرجانی گفت: نامه ای به امام رضا (ع) نوشتم، مانند همین مطلب [را پرسیدم] - در روایت پیش از این، از کار مردی پرسیده شده است که با کنیز خود از مقعد آمیزش می کرد. [به این مضمون] از حضرت به دستم رسید: «درباره شخصی پرسیده بودی که از مقعد با کنیز خود آمیزش می کند، [پاسخ تو این است که بدان] زن وسیله بازی [و لذت] است، نباید آزارش داد و [البته] او کشتزار است [اشاره به این که همه چیزش بر مرد حلال است، ولی آزارش ندهید!]، همان گونه که خدا فرمود [زنان شما کشتزار شما هستند، از هر جا که می خواهید وارد کشتزار خود شوید]».

منابع: بحار الأنوار، ج ۱۰۱، ص ۲۹، ح ۸ - وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۱۴۴، ح ۲۵۲۵۷ - تفسیر العیاشی، ج ۱، ص ۱۱۱، ح ۳۳۶

ارزیابی سند: - ضعیف، مرفوع

۴۹ - الأمدی فی الغرر، عن أمير المؤمنين ع أَنَّهُ قَالَ إِنَّمَا الْمَرْأَةُ لَعْبَةٌ فَمَنْ أَخَذَهَا فَلْيَعْطِهَا

امیرالمؤمنین (ع) فرمود: «زن وسیله بازی است، هر که به دستش آورد، باید او را ببوشاند! [شاید: تا مورد بازی دیگران قرار نگیرد!]»

منابع: مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۲۵۵، ح ۱۶۶۳۷ - غررالحکم، ص ۴۰۸، ح ۹۳۶۹

ارزیابی سند: - در نورالدرايه موجود نیست

۵۰ - وَجَدْتُ فِي غَيْرِ وَاحِدٍ مِنَ الْمُجَامِيعِ وَبَعْضُهَا بِحَظِّ بَعْضِ الْأَفَاضِلِ خَبَرًا طَوِيلًا فِي مُكَالَمَةِ الْبَاقِرِ ع مَعَ الْحَجَّاجِ فِي صَغَرِ سِنِّهِ أَوَّلُهُ حَدَّثَنَا أَبُو عَبْدِ اللَّهِ الْكَرْخِيُّ رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ قَالَ حَضَرْتُ مَجْلِسَ الْحَجَّاجِ بْنِ يُوسُفَ الثَّقَفِيِّ وَعِنْدَهُ جَمَاعَةٌ مِنَ الْأَعْيَانِ وَ النَّاسِ حَوْلَهُ مُحَدِّقُونَ وَ لِهَيْئَتِهِ مُطَرِّقُونَ وَ هُوَ كَالْجَمَلِ الْهَائِجِ إِذْ دَخَلَ عَلَيْنَا صَبِيٌّ صَغِيرُ السِّنِّ لَمْ يَبْلُغِ الْحُلُمَ حَسَنُ الشَّبَابِ نَقِيُّ الثِّيَابِ لَا نَبَاتَ بَعَارِضِهِ وَ هُوَ كَأَنَّهُ الْبَدْرُ فِي لَيْلَةٍ تَمَامِهِ فَسَلَّمَ عَلَيَّ الْحَاضِرِينَ فَرَدُّوا عَلَيْهِ السَّلَامَ وَ قَامُوا لَهُ إِجْلَالًا لَهُ فَأَعْجَبَ الْحَجَّاجُ مِنْ حُسْنِهِ وَ جَمَالِهِ وَ بَهَائِهِ وَ كَمَالِهِ وَ أَدَبِهِ وَ فَصَاحَتِهِ وَ هَيْبَتِهِ فَقَالَ لَهُ الْحَجَّاجُ مِنْ أَيْنَ أَقْبَلْتَ يَا صَبِيٌّ فَقَالَ مِنْ وَرَائِي

کرخی گفت: در مجلس حجّاج بن یوسف ثقفی [والی ظالم در عصر اموی] حاضر شدم و گروهی از اشراف و مردم دور و بر او شیفته و هراسان قدرت او بودند، او [حجّاج] مانند شتری [سرکش] در اضطراب بود. پسری خردسال [امام محمد باقر (ع)] که هنوز به سن بلوغ نرسیده بود وارد شد، جوانی خوش سیما، با لباسی تمیز که موی در صورتش نرویده بود، مانند ماه کامل شب چهارده. به حاضرین سلام کرد و آنان پاسخ سلام او را دادند. [همه] برای احترام به او از جای برخاستند و حجّاج از زیبایی، نورانیت، کمال، ادب، سخنوری و هیبت او به شگفت آمد. حجّاج به او گفت: ای پسر! از کجا آمده ای؟ [پسر] گفت: «از پشت سرم [ظاهرأ حجّاج قصد کنایه داشت و او مسیری را که پشت سر گذاشته و وارد شده بود را نشان داد، یعنی از مسیری که پشت سر گذاشته ام آمده ام]».

وَ سَأَقُ الْخَبَرَ إِيَّائِي أَنْ قَالَ ثُمَّ قَالَ الْحَجَّاجُ أَيُّ النِّسَاءِ أَجُودُ قَالَ الصَّبِيُّ ذَاتُ الدِّكَالِ وَ الْكَمَالِ وَ الْجَمَالِ الْفَاضِلِ قَالَ فَمَا تَقُولُ فِي بِنْتِ الْعَشْرِ سِنِينَ قَالَ لَعْبَةٌ لِلَّاعِبِينَ قَالَ فَمَا تَقُولُ فِي بِنْتِ الْعِشْرِينَ قَالَ قُرَّةُ أَعْيُنِ النَّاطِرِينَ قَالَ فَمَا تَقُولُ فِي بِنْتِ الثَّلَاثِينَ قَالَ لَذَّةٌ لِلْمُبَاشِرِينَ قَالَ فَمَا تَقُولُ فِي بِنْتِ الْأَرْبَعِينَ قَالَ ذَاتُ شَحْمٍ وَ لَحْمٍ وَ لَيْنٍ قَالَ فَمَا تَقُولُ فِي بِنْتِ الْخَمْسِينَ

قَالَ ذَاتُ بَنَاتٍ وَبَنِينَ قَالَ فَمَا تَقُولُ فِي بِنْتِ السَّتِّينَ قَالَ آيَةُ لِلْسَّائِلِينَ قَالَ فَمَا تَقُولُ فِي بِنْتِ السَّبْعِينَ قَالَ عَجُوزٌ فِي الْغَابِرِينَ قَالَ فَمَا تَقُولُ فِي بِنْتِ الثَّمَانِينَ قَالَ لَا تَصْلُحُ لِدُنْيَا وَلَا دِينٍ قَالَ فَمَا تَقُولُ فِي بِنْتِ التَّسْعِينَ قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ قَالَ فَمَا تَقُولُ فِي بِنْتِ الْمِائَةِ قَالَ لَا تَسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ

[کرخی] این داستان را ادامه می دهد تا می رسد به این جا که حجاج از او می پرسد: چه زنی نیکوتر است؟ [امام محمد باقر (ع)] فرمود: «زنی که [نیکو سخن، با کمال و زیاروی صاحب فضل]». [حجاج] گفت: پس درباره دختر ده ساله چه می گویی؟ ❶ [حضرت] فرمود: «وسيله بازی برای بازی کنندگان است [وسيله ای برای ملاعبه است]». [حجاج] گفت: درباره دختر بیست ساله چه می گویی؟ ❷ [حضرت] فرمود: «نور چشم است برای نظر کنندگان [روشنی چشم کسی است که به او نظر می کند]». [حجاج] گفت: دختر سی ساله چطور؟ ❸ [حضرت] فرمود: «الذی است برای آن که با او مباشرت نماید [برای هم سخنی و هم بستری]». [حجاج] گفت: دختر چهل ساله؟ ❹ [حضرت] فرمود: «اداری اشتهاى زیاد [شهوت زیاد] است و نرم خو و آرام است». [حجاج] گفت: درباره دختر پنجاه ساله چه می گویی؟ ❺ [حضرت] فرمود: «صاحب دختران و پسران است [برای تربیت فرزندان مناسب است]». [حجاج] گفت: دختر شصت ساله چطور؟ ❻ [حضرت] فرمود: «نشانه ای است برای نیازمندان [در شعر: انسان حریص او را طلب می کند، شاید به خاطر مال و اموالش باشد!]». [حجاج] گفت: دختر هفتاد ساله؟ ❼ [حضرت] فرمود: «پیری است باقی مانده [در عذاب، به قرینه آیه: إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ]». [حجاج] گفت: درباره دختر هشتاد ساله چه می گویی؟ ❽ [حضرت] فرمود: «نه با دنیا سازش می کند، نه با دین». [حجاج] گفت: دختر نود ساله چطور؟ ❾ [حضرت] فرمود: «به خدا پناه می برم از شیطان رانده شده!». [حجاج] گفت: دختر صدساله؟ ❿ [حضرت] فرمود: «از جهنمیان پرسش مکن! [یعنی اهل جهنم است]» [ظاهراً دختر شوهر نکرده منظور این پرسش ها بوده است، یعنی سن ازدواج، که حضرت از شصت بالاتر را خطرناک توصیف می فرماید].

قَالَ فَعِنْدَ ذَلِكَ قَالَ الْحَجَّاجُ قَدْ وَصَفْتَهَا لِي نَثْرًا فَصَفَّهَا لِي نَظْمًا فَأَنْشَأَ الْبَاقِرُ عَ هَذِهِ الْأَبْيَاتَ يَقُولُ

مَتَى تَلْقَ بِنْتُ الْعَشْرِ قَدْ نَطَّ نَهْدَهَا	كُلُّ لَوْةِ الْغَوَاصِ يَهْتَزُّ جِدْهَا
وَأَمَّا ابْنَةُ الْعَشْرِينَ لَا شَيْءَ مِثْلَهَا	فَتِلْكَ الَّتِي تَلْهُو بِهَا وَتَرِيدُهَا
وَبِنْتُ الثَّلَاثِينَ الشَّفَا فِي حَدِيثِهَا	خِيَارُ النِّسَاءِ طُوبَى لِمَنْ يَسْتَفِيدُهَا
وَإِنْ تَلْقَ بِنْتُ الْأَرْبَعِينَ فَإِنَّهَا	هِيَ الْعَيْشُ لَمْ تَهْزُلْ وَلَمْ يَعْسُ عُوْدُهَا
وَأَمَّا ابْنَةُ الْخَمْسِينَ لِلَّهِ دَرُّهَا	بِعَقْلِ وَتَدْبِيرٍ تُرَبِّي وَلِيدَهَا
وَأَمَّا ابْنَةُ السَّتِّينَ قَدْ رَقَّ جِلْدُهَا	وَفِيهَا بَقَايَا وَ الْحَرِيصُ يُرِيدُهَا
وَأَمَّا ابْنَةُ السَّبْعِينَ يَرْعَشُ رَأْسُهَا	مِنْ الْكِبَرِ الْمُفْنَى وَ قَلَّ وَلِيدُهَا
وَبِنْتُ الثَّمَانِينَ السَّقَامُ بِعَيْنِهَا	وَ عِنْدَ هُجُومِ اللَّيْلِ قَلَّ رُقُودُهَا
وَأَمَّا ابْنَةُ التَّسْعِينَ لَا دَرَّ دَرُّهَا	وَ قَدْ خَلَعَتْ عُمْرًا وَ كَشَّ وَرِيدُهَا
وَإِنْ زِيدَتْ الْعَشْرُ التَّوَالِي فَلَيْتَهَا	تُغْرَقَ فِي بَحْرٍ وَ حُوتٌ يَقُودُهَا

فَقَالَ الْحَجَّاجُ أَحْسَنْتَ أَحْسَنْتَ يَا صَبِيُّ الْخَبَرِ

در این هنگام حجاج گفت: [زن نیکو را] آن گونه که برایم به صورت نثر توصیف کردی، اکنون با شعر توصیف کن! امام محمد باقر (ع) ابیات [فوق] را سرود ... حجاج گفت: احسنت، احسنت! ای پسر آگاه!

منابع: - مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۳۰۶، ح ۱۶۷۹۴

ارزیابی سند: - در نورالدرايه موجود نیست

۵۱ - أخبرنا عبد الله أخبرنا محمد حدثني موسى قال حدثنا أبي عن أبيه عن جده جعفر بن محمد عن أبيه عن جده علي بن الحسين عن أبيه عن علي ع قال قال رسول الله ص إنما المرأة لعبة فمن اتخذها فليصنعها

امام موسی کاظم (ع) از اجدادش نقل فرمود: «رسول خدا (ص) فرمود: زن وسیله بازی است، هر کس به دستش آورد، باید او را پرورش دهد».

منابع: - الجعفریات، ص ۹۱ - مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۲۴۹، ح ۱۶۶۱۶

ارزیابی سند: - در نورالدرايه موجود نیست